

« جلسه ۴۱۵ »
(روز ۳ شنبه ۱۷ خرداد ماه ۱۳۳۹)

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز ۳ شنبه ۱۷ خرداد ماه ۱۳۳۹

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان ۱ پرفسور اعلم - مهندس هدایت - نورالدین امامی - بهبهانی
- ۳ - طرح گزارش اصلاحی مجلس سنا راجع باصلاح قانون انتخابات مجلس سنا و تأیید مصوبه مجلس و ارسال مجدد به مجلس سنا
- ۴ - طرح و تصویب گزارش اصلاحی مجلس سنا راجع به اجازه پرداخت ششصد لیره سالیانه بدانستگاه کبیریج بیان خدمات پرفسور ادوارد برون
- ۵ - اخذ رأی و تصویب لایحه اصلاحی مجلس سنا راجع بواگذاری از اراضی خالصه بکارگران
- ۶ - طرح و تصویب لایحه اصلاحی مجلس سنا راجع به تربیت متصدی آزمایشگاه برای دانشکده‌های شهرستانها و دانشسرای عالی
- ۷ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون فرهنگ راجع به نحوه پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانشجویان
- ۸ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای نخست وزیر
- ۹ - طرح و تصویب يك فوریت لایحه تحصیل اعتبار برای ساختمان سد لبنان
- ۱۰ - طرح و تصویب لایحه اصلاحی مجلس سنا راجع به تشکیل مؤسسه استاندارد
- ۱۱ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت امور خارجه
- ۱۲ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون فرهنگ راجع به اعطای پایه دانشجویی بمعلمین فعلی دانشکده معقول و منقول تهران و ارسال به مجلس سنا
- ۱۳ - شور دوم و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری راجع باصلاح قانون مجازات مرتکبین قاچاق و ارسال به مجلس سنا
- ۱۴ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون کشاورزی راجع بواگذاری عرصه و اعیان اراضی داخل شهر به شهرداری زابل و ارسال به مجلس سنا
- ۱۵ - طرح و تصویب يك فوریت و اصل گزارش کمیسیون دادگستری راجع به ترتیب تملك املاك برای شهرسازی
- ۱۶ - تقدیم لایحه جلب سیاحان خارجه بوسیله آقای وزیر کشاورزی
- ۱۷ - شور دوم گزارش کمیسیون فرهنگ راجع به تأسیس دانشکده و مدارس عالی ملی و ارسال به مجلس سنا
- ۱۸ - تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس در ساعت نه و پنجاه و پنج دقیقه صبح بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود
(بشرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان : قوام - دادگر - مهندس فیروز
دکتر امین - سنندجی - خسرازی - اریه - محمودی -
قراکزلو - خزیمه علم - قبادیان - اورنگ - مهندس شیبانی
مهندس فروهر - مهندس جعفرودی - اعظم زلکنه - رام‌پند -
عبدالحمید بختیار - کورس - افخمی - دولتشاهی .
غائبین بی اجازه - آقایان : دکتر طاهری - قرشی .
رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟ (اظهاری
نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود .

۲ - بیانات قبل از دستور - آقایان : پرفسور اعلم

مهندس هدایت - نورالدین امامی - بهبهانی

رئیس - اطلاق های قبل از دستور شروع میشود. آقای

پرفسور جمشید اعلم .

پرفسور جمشید اعلم - چهارسال از عمر دوره اوزدهم گذشت و خدا را شکر میکنیم که در این دوره نمایندگان مجلس اقداماتی کرده‌اند بسیار مفید برای مملکت و از نقطه نظر خدمت هم‌طوروری که شاهنشاه فرمودند بی سابقه بوده است (صحیح است) ملت ایران سنی دارد یکی از سنتهای عزیز ملت ایران حکومت شاهنشاهی است (صحیح است) دو هزار و پانصد سال با این حکومت زندگی کرده و باز هم

اداره تندنویسی و تحریر صورت مجلس

مجلس مذاکرات مشروح چهارصد و یازدهمین جلسه از دوره نوزدهم قانونگذاری

زندگی خواهند کرد. عظمت و استقلال ایران بستگی بدو عامل مهم دارد یکی هوش و ذوق وطن پرستی میهن دوستی و شاه پرستی ملت ایران دیگری پادشاهان بزرگ و خردمند ایران است خوشبختانه ما در حال حاضر این دو عامل مهم را برای تجدید عظمت بجد کمال داریم (صحیح است) از نظر اتحاد و اتفاق همین حالات ناروای رادیوهای خارجی و ایستادگی رشیدانه ملت ایران ثابت کرد این ملت نهایت اتفاق و اتحاد را در برابر خارجی دارد (صحیح است) از نظر پادشاه و رهبر محبوب هم رهبری خردمند باشاهام، فداکار و جوانمرد داریم (صحیح است) اگر فداکاری شاهنشاه و اگر هوش و حقیقت بینی ملت ایران بود شاید امروز اسمی از ایران در دنیا نبود آقایان شنیدید رادیو گفت، روزنامهها نوشتند که چگونه در مواقع بسیار خطرناک شاهنشاه با تدبیر ما با از خود گذشتگی و شهامت عجیبی بکرات این مملکت و ملت را از سقوط حتمی نجات داد (صحیح است) محال است ملت ایران این فداکاری را فراموش کند، محال است ملت ایران دست از شاهنشاه محبوب خودش بردارد (صحیح است)، ملت ایران بنا بشعر معروف چه فرمان یزدان چه فرمان شاه گرش بفرمان شاهنشاه خردمند و محبوب خودمان داریم و مطیع و منقاد شاه هستیم (صحیح است) اسراری را که شاهنشاه در روز شرفیابی فرمودند بقدری متأثرکننده و تکان دهنده بود (دکتر بینا - و آموزنده) که حدی بر آن متصور نیست ملت ایران واقف شد که چه خطراتی برای ایران در پیش بود و چگونه این خطرات با سرانگشت تدبیر خردمندانه شاهنشاه از بین رفت ولی با وجود این گاهی اشخاصی پیدا میشوند که از هر موقع و از هر مناسبتی سوء استفاده میکنند و بضرر مملکت و نفع خودشان بهر طریقی که شده اقدام میکنند دیدید که از تاریخ ۱۳۳۰ تا ۱۳۳۲ اشخاصی چه اقداماتی کرده اند و چه میخواستند بکنند و تا کجا حاضر بودند برای نفع خودشان این مملکت را به پرنگاه بیستی ببرند (صحیح است) و اگر باز هم فداکاری ملت ایران و درایت شیخ اول مملکت نبود امروز از این مملکت اسمی نبود، خداوند تفضل فرمود و ملت ایران ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ را بوجود آورد و در این روز ملت ایران سرشوش خود را انتخاب کرد و بدینا نشان داد که ملت ایران و مردم ایران شاه خودشان را مظهر استقلال و موجودیت خود میدانند (صحیح است) و شاهنشاه ما نه فقط شاه موروثی است بلکه شاه منتخب ما است (صحیح

است) درین روز شاهنشاه انتخاب شد و درین روز ملت مشت محکمی بدهن این خائنین زد. اما فراموشی یکی از خصلت های ما است و فراموشی کار خودش را میکند بنده بکرات در پشت این تریبون مقدس در مدت این چهار سال به مرض نمایندگان محترم رساندم که این خائنینی که ما را بان پرنگاه رساندند، این خائنین مارهای سر ما خورده هستند (صحیح است) این خائنین منتظر کوچکترین فرصتی هستند اگر خداوند این تفضل را نمیفرمود این خائنین موفق میشدند مسلم بداند هیچکدام شما این جا نبودید زنده نبودید (صحیح است) اما ما مثل آنها نبودیم و مثل آنها نمیشویم و خواستیم آن کاری را که آنها میخواستند بکنند بکنیم ما با آنها رحم کردیم ولی آقایان من از شما استعفا میگیرم رحم هم حدودی دارد بیائید باین مملکت و این ملت رحم کنید (دکتر بینا - ما رحم نکردیم آنها جلوتر از ما هستند) من بکرات عرض کردم آقایان اینها را اگر نمیخواهید بکشید نکشید در هر جای دنیا اگر بود بخدا آنها را تیرباران میکردند (صحیح است) بگذارید کارشان را بکنند گذشت بکنید اما دیگر آنها را بکارهای حساس نگذارید و ما را دومرتبه زیر سلطه و تقوؤ آنها نگذارید اینها ایران دوست نبودند ایران را نمیخواستند اینها نوکر اجنبی و خدمتگذار خارجی و خادم جیب خودشان بودند (صحیح است) چهار سال گذشت، گذشت آقایان هم گذشت حال ملاحظه بفرمائید که این آقایان از تمام منابع ثروت این مملکت استفاده میکنند (دکتر بینا - ناراضی هم تشریف دارند) شرکت دارند پول دارند، انومبیل دارند، مقاطعه دارند در رأس کارهای حساس هستند باز هم ناراضی هستند باز هم با خارجی لاس میزنند باز هم تراکت میفرستند باز هم در اروپا اعلامیه میدهند باز هم میگویند خائنین را بیاورید و بهشان رأی بدهید (صحیح است) و اگر یک خارجی یک روزنامه نویسی میابد این آقایان پیشقدم میشوند و باسم وطن پرست هزار دروغ و مهمل بهش میگویند بالاخره با تمام قوا اینها میخواهند شاید دوباره از عظوفت و بخشش این ملت و این مردم استفاده کرده و خودشان را باسم وطن دوست و وطن خواه قالب کنند آقایان محال است اینها راه راست بروند، محال است اینها از مقاصد پلید خودشان انصراف حاصل کنند دلیل آن همین گذشت شاه و مردم ایران و همین رفتار پلیدانه و مزورانه آنهاست من میدانم اینها چه میخواهند تصور میکنند خودشان را دو مرتبه بمقامی برسانند و ایران عزیز ما را برسانند بان پرنگاه

خوفی که با خونریزی مردان باشاهام و وطن پرست این مملکت این موجودیت ایجاد شده محال است (بیات ما کو - مأموریت دارند) آقایان مامشات و گذشت حدی دارد وقتی مامشات از حد گذشت کرک کوسفند میشود و پلنگ بشردوست من در این جلسه ماقبل آخر مجلس شورای ملی باز هم خدمت آقایان عرضه میدارم که شما را بخدا باین کشور رحم کنید و کاری کنید که دست آنها از مواضع حساس این مملکت کوتاه بشود و اگر نشود دومرتبه میرویم آنجائی که خدا خواست ما از آن ورطه نجات یابیم این مردمی که هر روز بیک لباس در میابند این مردم شناخته شده و معدود و قلیل این مردم مؤلف نوده که همه چیزش، شعارش فکرش خلاف وطن پرستی و وطن خواهی است دومرتبه دست و پام میکنند که شاید ملت ایران ماهیت آنها را فراموش کند آقایان غافل نه نشینید اینها همان مارهایی هستند که منتظر گرما هستند که بانیش زهر آلود خودشان همه این مردم را بگزید نگذارید که این مردم خائن بر این ملت نجیب حاکم شوند روی اصل همین مامشات و همین گذشتها بود که افتخار ورود بحزب که از واجبات دموکراسی است داشتیم و بواسطه نفوذ بعضی از این عناصر مجبور باستعفاء شدیم چون محال است ما تاجان در بدن داریم محال است لباس عوض کنیم و از خط مستقیم میهن دوستی و شاه دوستی انحراف حاصل کنیم. (بیات ما کو - حزب مردم خائنین را راه نمیدهد) میدانم ولی مامشات فرمودید و ما هم استعفا کردیم (مهندس هدایت - این مطالب جناب عالی صحیح نیست آقای پرفسور اعلم) نظر بنده است، محال است که ما برای نفع شخصی لباس عوض کنیم و خدای نکرده از راه راست انحراف حاصل نمائیم من از دولت برای آخرین باری که نطق قبل از دستور میکنم خواهش میکنم شدیداً تمنی میکنم در این کار مراقبت شدید داشته باشند نگذارند اشخاص خائن در رأس کارهای حساس این مملکت بیابند و از زیر خرابکاری بکنند اینها مردمانی هستند که محال است از آن فکری که داشته اند منصرف بشوند و خواه و ناخواه پیش خودشان را خواهند زد (مهندس شیبانی - در دستگاه دولت هم زیاد هستند) من امیدوارم خدمات بی شائبه آقایان نمایندگان قبول ملت ایران باشد آقایان وقتی نمایندگان دوره نوزدهم خدمات بسیار بزرگی باین مملکت انجام دادند و شاهنشاه اظهار رضایت فرمودند برای ما بس است و هر روزی نامه ای هر مهملی اگر خواست بنویسد اثری در این کارهایی که ما کردیم ندارد و نخواهد داشت

چون نتیجه مطلوب این کارها را ملت ایران می بیند، یک روزنامه نویس، امیدوارم همانطور که مجلس نوزدهم منشاء اثرانی شد در مجلس بیستم هم با آزادی کامل انتخاباتی که خواهد شد اشخاصی شاهدوست و وطن پرست بیابند و به مملکت خدمت بکنند. (احسنت)

رئیس - آقای مهندس هدایت.

مهندس سعید هدایت - متأسفانه در مطالب و نطق قبل از دستور خود جناب آقای پرفسور جمشید اعلم همکار محترم اشاره ای فرمودند برای دلیل استعفائی که از حزب مردم کردند من از موقع استفاده میکنم با اجازه ای که یکی از همکاران محترم که وقت خود را بمن دادند اینجاء عرض میکنم که اگر احزابی در مملکت تشکیل شدند جناب آقای پرفسور برای خدمت به مملکت است و برای خدمت به شاه مملکت است در هر اجتماع خوب و بد هست (صحیح است) اشخاص بد خصال در هر اجتماعی ممکن است یک روزی رخنه کنند ولی شما که خدمتگزار مملکتید شما چرا عقب نشینی کردید (صحیح است) شما بیائید اجتماع ما را درست بکنید و لسی شما عقب نشینی نکنید و بعد هم سایرین را خدای نکرده هم ردیف بعضی از خائنین مملکت قلمداد بکنید ما در این حزبی که تشکیل دادیم که من افتخار میکنم که عضو این حزب هستم افتخار میکنم برای خدمت به مملکت، برای خدمت بشاه مملکت و برای سعادت ملت ایران است شما بیائید عده ای از همکاران خود را که با شما همکاری کردند حالا با نطق خودتان بد نام کنید شما اگر با چند نفر در حزب مردم نظر خصوصی دارید من بحق یا ناحق آن را در اینجا وارد نمیشوم چون در حزب بموقع با شما بحث کرده ام ولی ملاحظه بفرمائید که شما در آن حزب همکارانی داشته اید که برای العین دیده اید به مملکت خدمت کرده اند و از تمام آنچه های که به نفع شخصی بود صرف نظر کردند برای خدمت به مملکت (صحیح است) شما این را فرمائید این حزب هست آن حزب هم هست و برای مملکت است آقای دکتر شاهکار شما آیا استعفا دادید از حزب ملیون (دکتر شاهکار - خیر) مگر آنجا نیست بقول آقای پرفسور آنجا هم هست شما آنجا ماندید که اصلاح کنید آقای پرفسور شما هم میخواستید بمانید اصلاح کنید و ما را بدانم بکنید چون ما بدانم نمیشویم. (احسنت) پرفسور اعلم - آقای رئیس عرایض بنده تحریف شد طبق ماده ۸۲ اجازه میخواهم.

رئیس - بنده صحیح نمی بینم در آخرین روزهایی که کارهایی داریم وارد خصوصیات شخصی و حزبی و این حرفها شوید.

پرفسور اعلم - خصوصیات نیست عرایض بنده تشریف شده.

رئیس - اگر تشریف در بیانات شده فقط در آن قسمت میتواند صحبت بفرماید.

پرفسور اعلم - بنده عرض کردم که مملکت باید دارای احزاب باشد بنده به آقای مهندس هدایت عرض کردم مفتخر بودم که در حزب بودم اگر توجه داشتید مفتخر بودم که در حزب بودم اما گفتم مآشات ماشانی که در این مملکت هست این مآشات نتیجه اش این شد که جاهای حساس را با شخصیکه محال است ما با آنها همکاری کنیم دادند و ما استعفاء کردیم.

مهندس هدایت - آنجا حزب مردم نیست.

رئیس - آقایان ساکت باشید.

پرفسور اعلم - بنده آقای بازم عرض میکنم حزب مردم خوب است حزب ملیون هم خوب است ولی من در مواقع حساس با اشخاصیکه سابقه همکاری با خائنین داشتند نمیتوانم همکاری کنم.

مهندس هدایت - همچو چیزی در حزب مردم نیست، اشتباه شما همین جا است.

رئیس - آقای نورالدین امامی.

نورالدین امامی - آقایان نمایندگان محترم توجه بفرمائید، سروران محترم توجه بفرمائید قبل از شروع به رایض میخواستم عرض کنم که صلاح نبود در روز آخر مجلس این صحبت ها درین جا بشود ما همه یک فردیم برای خدمتگزاری به میهن در هر لباس که باشیم همه بند کانییم خسروپرست در هر لباس یکی بآن لباس درآمده و یکی باین لباس، در یک جمعیت و دسته ای هم ممکن است پنج نفر با یک نفر ناجور از آب در بیایند باید جمع شویم ناجور را یا جورش کنیم یا از بین ببریم این صحبتها صلاح نیست در روز آخر عمر مجلس، عرض میکنم آماری که بنده گرفته ام در چهارصد و چهارده جلسه که دوره نوزدهم داشته ۲۳۱ قانون تصویب کرده ایم (عمیدی لوری - غیر از کمیسیون مشترك) غیر از قوانینی که کمیسیون مشترك مجلسین تصویب کرده است اگر حساب بشود با نطقهای قبل از دستور، سؤالات، تشریفات داخلی مجلس، مذاکراتیکه دولتها این جا کرده اند این دوره پرتیراژترین و پرکارترین

دوره مقننه در ۱۹ دوره مجلس شورای ملی است و برای نمونه خود را عرض میکنم ای جوانهایی که آن بالا نشسته اید آقایان نویسندگان که خودتان را رکن چهارم مشروطیت میدانید بنده وقتی که باین مجلس آمدم جوان رعنائی بودم (نمایندگان - حالا هم هستی) نه ۱۲ سال زحمت، مبارزه، جنگ، حالا نورالدین پیرمرد با کمر خمیده ولی سر بلند و با افتخار از مجلس شورای ملی بیرون میروم روزی که نورالدین اینجا آمد بحالش رسیدگی بکنید از کجا آوردی و چه داشتی و حالا رسیدگی کنید که چه باقی گذاشتی، چه باقی گذاشتی ولی آیا سزاوار است که قلم شکسته ها بنویسند مجلس در حال احتضار، ایوای اگر مجلس در حال احتضار باشد خودت در چه حال باقی خواهی ماند، ای کسی که ادعای رکن چهارم مشروطیت میکنی، این بنا و این قوه باید باقی بماند تا تو باقی باشی حافظ حق تو من هستم و رفقای من که اینجا نشسته اند من خوابیده پارس میکنم تو از کجا آورده ای چه کرده ای من میکنم یا تو، بشکنند قلمی که به مقام مقدس ملت و خانه ملت تو همین کند (احسنت، احسنت) بشکنند قلمی که رکن چهارم را میخواهد بیند چون اگر کاوی گریفتی در علفزار - بیایید همه گاو ان ده را - توجه کنید، دامن شمارا هم میگردد یک لکه سیاه در بین شما پیدا میشود همه تان را لکه دار میکنند و همه تان را محو میکنند و قلمهای تان را از دستتان میگیرد نکنید، نکنید صلاح نیست بزرگترین تشویق و مشوق برای ما فرمایشات ذات مقدس شاهنشاه در جلسه پیرروز بود، اینهمه نفقذ و اینهمه محبت و مهربانی و مرحمت برای ما کافی است، رئیس ملت، پدر ملت اظهار مرحمت میکنند قدردانی میکنند دیگر ما چه میخواهیم خودش از ما قدردانی میکند، مردم ما قدر دانند باور نمیکنید ای آقایان نویسندگان بیایید برویم شهر من به بینید بامن چه میکنند در همین تهران به بینید مردم بامن چه میکنند، هر شهرستانی میروم مردم به من احترام میگذارند ای نویسندگان من در احتضار نمیامم تو در احتضاری من قلم دست میگیرم همین آقای عمیدی لوری ماهی چقدر میدهد که بروم در روزنامه اش کار کنم از این بهتر که نمیشود همه تان میدانید قلم تو بشکنند که زبان مردم را میبری یک موضوعی را باید عرض کنم همین آقای نویسنده و چند آقای دیگر راجع به سطح زندگی و بالا رفتن زندگی دالم مینویسند حیف که آمار نداریم در این مملکت آقایان فکر مردم بالا رفته ده سال پیش

در تهران تا کسی نبود مردم با چی استفاده میکردند حالا پیشخدمت وزارتخانه هم تا کسی سوار میشود هشتاد هزار ماشین سواری نبود در تهران البته بالا میروند زندگی آدم، حقوق شوهر باید بدهد خرج ماشین باید بدهد کرایه خانه ماهی ۱۵۰۰ تومان میشود چون او هم مثل من یک گرفتاری دارد صاحبخانه، اسکناس چاپ کردن مصدق السلطنه، قوانین محرمانه مصدق السلطنه سطح زندگی را باین جا رسانده و پنجاه سال دیگر ملت ایران نمیتواند جواب آرا بدهد، شما بروید آمار کشتارگاه تهران را به بینید ده سال پیش چقدر بوده و حالا چقدر است تمیسار شیبانی تشریف ندارد عرض کنم من در ۱۳۱۴ کاشان بودم رفته بودم آنجا برای تشکیلات ثبت یک روزی از پیشخدمت پرسیدم گفتم قنبر خیار خورده ای گفت هنوز خیر چون گران است، گفتم چطور گران است گفت یک من منی شش کیلو دهشاهی است و هنوز برای ما گران است نمیتوانم بخرم حالا خیار که تهران میآید هنوز بنده و آقای عرب شیبانی بخورده ایم که همان آدمی که آنروز گران بود و نمیخورد خرید و خورده، معلومات و فکر، بجلو رفته باید حساب او را بکنید باید حساب کرد در دهات شما سالی یک گوسفند نمیکشند حالا آن دهانی از شهر بیشتر مصرف گوشت و خواربارش است، صحبت عرضه و تقاضا است این طبیعی است تازه این به مجلس چه ربطی دارد ما چه کردیم قانون گذرانیم که کلاه وزیر کشاورزی را باید پانصد تومان بخرید ما آن را که از دستمان بر میآمده نظارت کردیم غیر از این چه کاری میتوانستیم بکنیم من با اجازه مقام ریاست چند دقیقه از وقتم که باقی مانده به آقای بهبهانی میدهم ولی از جناب آقای رئیس تقاضا میکنم که اجازه بفرمایند با احترام چهار نفر رفیقمان که مرحوم شده اند، امیر نصرت، ثقة الاسلامی، کشکولی، قیام شود یک نایبه سکوت داده شود چون سالها با هم خدمت میکردیم.

رئیس - غیر از این آقایان دیگران هم هستند ولی موقعش آخرین جلسه است روز پنجشنبه این کار خواهد شد، آقای بهبهانی.

بهبهانی - بنده مطلب لازمی داشتم که میخواستم چند دقیقه وقت آقایان را بگیرم و مصدع شوم و قطع دارم که تمام آقایان نمایندگان مجلس با بنده در این مورد هم عقیده و همصدا هستند راجع بدوست محترم و همکار غالب ما جناب آقای خرازی است که امروز در این جلسه تشریف ندارند

(صحیح است) (دولت آبادی - ایشان مورد احترام هستند) البته آقایان شنیده اند که يك شایعانی درباره زندگی ایشان در این اواخر در شهر منتشر کرده بودند که بنده میتوانم با اطلاعات شخصی و خصوصی که درباره ایشان پیدا کرده ام این شایعات را بکلی تکذیب بکنم و عرض کنم که ایشان دو میلیون و نهصد و چند هزار تومان بدهی دارند و مبلغی هم موجود و آن مبلغی هم اگر خدای نکرده در ضمن رسیدگی بکار ایشان کسری باشد دوستان ایشان تقبل کرده اند که وضع را درست کنند و امیدوارم ایشان سلامتی بوطن خودشان مراجعت کنند و بکار اجتماعی خودشان ادامه بدهند. (احسنت - احسنت).

دولت آبادی - آقای خرازی یکی از دوستان خوب و خدمتگذار هستند.

۳ - طرح گزارش اصلاحی مجلس سنا راجع باصلاح قانون انتخابات مجلس سنا و تأیید مصوبه مجلس و ارجاع مجدد به مجلس سنا

رئیس - وارد دستور میشویم، نامه ای از مجلس سنارسیده راجع به اصلاح قانون انتخابات مجلس سنا که قرائت میشود. (بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی لایحه اصلاح بعضی از مواد قانون انتخابات مجلس سنا ارسال طی مرقومه شماره ۳۴۶۲۵ مورخ ۸ خرداد ۱۳۳۹ در جلسه روز دوشنبه ۱۶ خردادماه ۱۳۳۹ مجلس سنا مطرح و با حذف بند ۴ ماده ۲۹ از سطر اول ماده واحده و متن بند ۴ ماده ۹ تصویب رسید.

اینك يك نسخه از لایحه مصوبه فوق برای استحضار عالی و طرح مجدد مجلس شورای ملی بضمیمه ایفاد میشود. رئیس مجلس سنا

رئیس - بند ۴ ماده ۹ که حذف شده قرائت میشود. (بشرح زیر قرائت شد)

بند ۴ ماده ۹ - مسلمان باشد مگر يك نفر که ممکن است از اقلیت های مذهبی (زرشتی - مسیحی - کلیمی) باشد.

رئیس - در مجلس سنا این قسمت حذف شده و فرستاده اند که مجلس شورای ملی نظر خودش را اعلام کند. آقای آقایان فلیپس آقایان - عرض کنم این اصلاح، این حذفی را که مجلس سنا کرده است بنظر بنده و از نظر حقوقی کاملا خلاف اصول مشروطه است، الان چند کلمه ای بطور اختصار

مصدق آقایان محترم می‌شوم و توضیح عرض می‌کنم، بطوریکه همکاران ارجند مسبوقند اقلیت‌های مذهبی یعنی ایرانیان غیرمسلمان حق انتخاب کردن مرا در سنا دارند بدین معنی که رأی میدهند در انتخابات مجلس سنا انتخاب میکنند ولی بواسطه يك فراموشکاری که در قانون انتخابات سنا شده بود حق انتخاب شدن از آنها سلب شده، خوب همه تصدیق خواهید کرد که انتخاب کننده واجد شرایط اگر نتواند انتخاب هم بشود این يك تبعیض است، خلاف اصول مشروطه است، خلاف قانون اساسی است که تمام ایرانیان را متساوی الحقوق شناخته (صحیح است) عرض کنم که حتی خلاف قرارداد های بین المللی و منشور ملل متحد است که ما امضاء کننده اش هستیم، حالاً من تاریخچه اش را بر مشتاقان میرسانم که چگونه شده که این فراموشی موجب این تبعیض شده، لایحه انتخابات مجلس سنا که در ۱۳۲۸ تقدیم مجلس شورای ملی شده بود در شرایط انتخاب شویندگان این شرط که مسلمان باشد بود در ضمن طرح لایحه آقای دکتر ملکی پیشنهاد میکنند که این شرط را هم قائل بشوند، مخبر هم قبول میکند آنچه بنده پیشنهاد کرده بودم برای رفع این تبعیض و برای اینکه این ممنوعیت نباشد این بود که اجازه داده بشود که این ممنوعیت برداشته بشود که یک نفر از اقلیت های مذهبی هم انتخاب بشود یا اگر روزی پادشاه اراده کند یا اینکه يك نفر ایرانی غیر مسلمان را ملت مورد اطمینان بداند و بنا بر رأی بدهد آن شخص انتخاب خواهد شد بنا بر این نظر بنده که مجلس عنایت کرد بتصویب آن رفع يك تبعیض بود، رفع يك ممنوعیتی بود که چند صد هزار نفر ایرانیان غیر مسلمان نتوانند ایراد بگیرند که ما حقوق متساوی با ایرانیان دیگر نداریم البته انتخابشان که الزامی نبود، انتخاب شدن واجد يك شرائطی است مستلزم این است که ملت رأی بدهد یا پادشاه اراده بکند این است که بنده استدعا می‌کنم که مجلس شورای ملی و همکاران عزیز و ارجند این نظر قبلی خودشان را که رفع تبعیض بود با احترام مشروطه و با احترام قانون اساسی تأیید بفرمائید.

رئیس - آقای وزیر فرهنگ بیانی دارید بفرمائید. وزیر فرهنگ - آقایان نمایندگان محترم مستحضرد که چند روز قبل مرحوم دکتر جمال افشار بعد از مدتی کسالت فوت کردند ایشان سناتور بودند و استاد دانشکده فنی، ۲۵ سال هم با کمال صداقت خدمت کردند (صحیح

است) حقوق و وظیفه ای که بورژوازی ایشان تعلق می‌گیرد بقدری نیست که تأمین معاش عیال و مخارج تحصیل اولادشان را کفایت بکنند این است که ماده واحده ای با قید فوریت تقدیم میکنم که يك مستمری اضافه بر آنچه وظیفه دریافت میکنند برای عیال و اولادشان برقرار بشود.

دکتر بینا - اجازه میفرمائید؟

رئیس - تأمل بفرمائید، هنوز موضوع اولی مطرح است، آقای دولت آبادی.

دولت آبادی - موضوعی که اینجا راجع با فردی از ملت ایران که صاحب کیشهای زردشتی و مسیحی و یهودی هستند چون در قانون اساسی از این اقلیتها نام برده شده و در موقع بسیار حساس که در تدوین قانون اساسی مراجع مسلم تقلید شرکت داشته اند بحفظ حق اینها توجه شده است جا دارد که بحفظ حق اینها هم از طرف مجلس شورای ملی و مجلس سنا در انتخاباتشان توجه بشود، بنده فکر میکنم که مجلس سنا نظر مخالفت اصولی با این کار نداشته است زیرا بنده بابعضی از آقایان سناتورها صحبت کردم اما آنچه در این ماده اضافه شده است یعنی نظر اصلی مجلس شورای ملی قید شده است بنظر آقایان مبهم آمد زیرا تعیین تکلیف نشده بود که این يك نفر از انتخابی یا انتصابی باشد در کمیسیون هم بنده خودم حضور داشتم بحث شد و اینکه قید نشد که انتخابی یا انتصابی باشد برای این بود که هم میسر است اعلیحضرت همایونی توجه بفرمایند وقتی يك فرد شایسته ای را از این سه ملت ایرانی یعنی تابع ایران و واجد شرایط را در نظر بگیرند و انتصاب بفرمایند یا این که موقعیتی پیش بیاید که يك نفر از آنها انتخاب بشود چون ما از افراد یعنی برادران زردشتی خودمان، همچنین از مسیحیانی که در ایران زندگی میکنند و ایرانی هستند، و همچنین از کلیمیان ایران جز صداقت و علاقمندی بتمام شئون و مظاهر ایرانی چیزی ندیده ایم جا دارد که مجلس شورای ملی نظر اولیه خودش را تأیید کند (صحیح است) مجلس سنا هم مسلماً آرا خواهد پذیرفت.

رئیس - سه نفر از آقایان اجازه خواسته اند تصور میکنم همه با ابقاء آن بند موافقت (صحیح است) آقای عمیدی بوری مخالفت؟ (عمیدی بوری - موافقم) آقای ارباب گیو، (ارباب گیو - موافقم) آقای دکتر شاهکار (دکتر شاهکار - موافقم) بنا بر این مخالفتی نیست باید رأی

بگیریم، رأی میگیریم باینکه همانطوریکه مجلس شورای این بند را در نظامنامه انتخابات مجلس سنا گذاشته است و سنا حذف کرده است باقی بماند یا خیر، بنده رأی با ابقاء هیچکرم آقایانی که با ابقاء آن بند موافقت دارند قیام فرمایند (اکثر قیام کردند) تصویب شد بنا بر این بمجلس سناتور ستاده میشود.

۴ - طرح و تصویب گزارش اصلاحی مجلس سناراجع به پرداخت ششصد لیره سالیانه به دانشگاه کمبریج بپاس خدمات پرفسور ادوارد برون

رئیس - گزارش مربوط به پرداخت ششصد لیره انگلیسی به دانشگاه کمبریج بپاس خدمات پرفسور ادوارد برون که به مجلس سنا فرستاده شده بود در آن جا اصلاحاتی شده که آقای وزیر فرهنگ هم موافقت، نامه مجلس سنا قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پاسخ موقومه شماره ۳۴۶ مورخ ۲۳۳۹/۲/۷ موضوع ارسال لایحه شماره ۳۳۷۱۹ مورخ ۱۳۳۸/۱۱/۹ دولت راجع با اجازه پرداخت مبلغ ششصد لیره انگلیسی سالانه بدانگاه کمبریج بپاس خدمات پرفسور ادوارد برون برای اظهار ملاحظات:

لایحه مزبور روز چهارشنبه ۱۱ خردادماه ۱۳۳۹ مجلس سنا با اصلاحاتی بتصویب رسید.

اینك يك نسخه از لایحه فوق برای استحضار عالی و طرح در مجلس شورای ملی برای اخذ نهائی بضمیمه ایفاد میشود. رئیس مجلس سنا

رئیس - عین گزارش که مجلس سنا تصویب کرده قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده واحده - وزارت فرهنگ مجاز است بپاس خدمات مرحوم پرفسور ادوارد برون از اول سال ۱۳۳۹ ببعده هر سال مبلغ ششصد لیره انگلیسی در اختیار دانشگاه کمبریج انگلستان بگذارد تا بیکی از علاقمندان بادیات فارسی و فرهنگ ایران که در آن دانشگاه با هدایت و صلاحدید استادان مربوط بطور مستمر به تحقیق و تتبع در موضوع زبان فارسی و فرهنگ ایران مشغول گردد پرداخته شود

شرایط اعطای کمک خرج مذکور از طرف دانشگاه کمبریج با اطلاع وزارت فرهنگ ایران معین و طبق آیین نامه مصوب دانشگاه مزبور اجرا خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز چهارشنبه ۱۱ خرداد ماه ۱۳۳۹ بتصویب مجلس سنا رسید.

رئیس مجلس سنا

رئیس - اصلاحی است که مورد موافقت وزارت فرهنگ قرار گرفته آقایانی که با این اصلاح موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد چون مالی است باورقه رأی میگیریم.

(اسامی آقایان نمایندگان بترتیب ذیل بوسیله منشی اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)

آقایان: علامه - مهندس بهبودی - پناهی - قنات آبادی - صادق بوشهری - دکتر عدل - دکتر آهی - دکتر نفیسی - سلطانمراد بختیار - حمید بختیار - موسوی - دکتر مشیر فاطمی - ارباب - ابتهاج - جلیلی - آقایان - مشاز - محمودی - اکبر - دکتر وکیل - غضنفری - مهندس هدایت - رامید - دکتر بینا - مشایخی - مهندس جفرودی - دولتشاهی - سراج حجازی - دکتر عمید - دکتر حسن افشار - پردلی دولت آبادی - خزیمه علم - عمادترقی - ساکینیان - دکتر فریدون افشار - نورالدین امامی - صاهمی - صدر زاده - بزرگ نیا - بیات ماکو - دکتر دیبا - قراگزلو - رستم امیر بختیار - مهندس فروهر - بوربور - افخمی - صفاری - دشتی - دکتر اصنان افشار - یارافشار - مسعودی - دکتر جهانشاهی - فخر طباطبائی - کورس - توماج - برومند - احمدمهران - دکتر سید امامی - جلیلووند - مهندس شیبانی - شادلو - دکتر اسدی - فولادوند - ارسلان خلعتبری - هدی - بهادری - دیهیم - حکیمی - عمیدی نوری - مجید ابراهیمی - عامری - پرفسور اعلم - نصیری - دکتر پیرنیا - مرآت اسفندیاری - سالار بهزادی - استخر - مرتضی حکمت - دکتر سعید حکمت - سعیدی - باقر بوشهری - قبادیان - دهستانی - دکتر دادفر - دکتر رضائی - عباسی - گیو - امید سالار - دکتر شاهکار - دکتر امیر حکمت. (آراء شماره شده ۹۱ ورقه سفید موافق شمرده شد)

رئیس - با ۹۱ رأی موافق تصویب شد. اسامی موافقین - آقایان: بهادری - دکتر دادفر - دکتر رضائی - دکتر حسن افشار - رامید - دکتر جهانشاهی - دشتی - مرتضی حکمت - مهندس شیبانی - مسعودی - دکتر

اصلاح افشار - یارافشار - دکتر اسدی - توماج - رستم امیربختیار - فراگرو - مهندس فروهر - بوربور - خزیمه علم - دکتر دیبا - صامی - دکتر امیر حکمت - مهندس هدایت - دکتر عمید - پردلی - مهندس دهستانی - سراج حجازی - دکتر بینا - دولتشاهی - غضنفری - دولت آبادی - محمودی - دکتر وکیل - ساکینیان - مشار افخمی - بزرگ نیا - دکتر فریدون افشار - نورالدین امامی - صدرزاده - ارباب - عماد تربتی - بیات ماکو - صفاری دکتر شاهکار - جلیلود - هدی - شادلو - فولادوند - ابتهاج علامه وحیدی - مهندس بهبودی - دکتر آهی - مشایخی محمد صادق بوشهری - مهندس جفرودی - موسوی - دکتر عدل - قنات آبادی - پناهی - دکتر نفیسی - جلیلی - عبدالحمید بختیار - پرفسور اعلم - سلطانمراد بختیار - فلیکس آقایان احمد مهران - خلعت پری - دکتر سید امامی - کورس - امیدسالار - دیهیم - مجید ابراهیمی - برومند - فخر طباطبائی دکتر سعید حکمت - محمد باقر بوشهری - سالار بهزادی استخر - قبادیان - محسن مرآت اسفندیاری - دکتر پیریایا عباسی - دکتر مشیر فاطمی - حکیمی - عمیدی - نوری - کیو - سعیدی - نصیری - عامری - اکبر

۵- اخذ رأی و تصویب لایحه اصلاحی مجلس سنا راجع بواگذاری از اراضی خالصه بکارگران

رئیس - لایحه‌ای از مجلس سنا آمده که از مجلس شورای ملی رفته بوده راجع بواگذاری اراضی بکارگران محتاج برای نهائی است قرائت میشود و رأی گرفته میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پاسخ مرقومه شماره ۳۵۵۸۳ مورخ ۱۳۳۹/۳/۱ موضوع ارسال لایحه شماره ۳۴۹۹۲ مورخ ۱۳۳۸/۱۲/۲۴ راجع به الحاق يك تبصره به ماده ۲ قانون فروش خالصجات بمنظور واگذاری اراضی بکارگران: لایحه مزبور در جلسه روز چهارشنبه ۱۱ خرداد ماه ۱۳۳۹ مجلس سنا با اصلاحاتی بتصویب رسید.

اینك يك نسخه از لایحه مصوبه فوق برای استحضار عالی و طرح مجدد در مجلس شورای ملی بضمیمه ایفادی میشود. رئیس مجلس سنا

ماده واحده - تبصره الحاقی به ماده ۲ قانون فروش خالصجات

تبصره ۸ - دولت مجاز است از اراضی مذکور در تبصره

۲ ماده ۲ این قانون بنا به پیشنهاد وزارت کار و موافقت وزارت کشاورزی و برطبق آیین‌نامه‌ای که توسط وزارت کار و بتصویب هیئت دولت خواهد رسید بکارگران واجد صلاحیت که مقیم شهرستان مربوطه بوده و خود و عیال آنها در آن شهرستان دارای خانه‌ملکی نباشند و سابقاً هم از اراضی دولتی استفاده نکرده باشند و همچنین بکارمندان بازنشسته دولت طبق مقررات ماده ۲ واگذار نماید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز چهارشنبه ۱۱ خرداد ماه ۱۳۳۹ شمسی بتصویب مجلس سنا رسید.

رئیس - در این گزارش اصلاح زیادی نشده يك تغییر عبارتی است همان اصل لایحه مجلس شورای ملی است آقایانی که باین اصلاح موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد بدولت ابلاغ میشود.

۶- طرح و تصویب لایحه اصلاحی مجلس سنا راجع به تربیت متصدی آزمایشگاه برای دانشکده‌های شهرستانها و دانشسرای عالی

رئیس - لایحه تربیت متصدی آزمایشگاه برای دانشکده‌های شهرستانها که به مجلس سنا فرستاده شده بود در آن مجلس مختصر اصلاحاتی شده نامه مجلس سنا و اصلاحات قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پاسخ مرقومه شماره ۲۹۱۹۹ مورخ ۱۳۳۹/۱/۲۲ موضوع ارسال لایحه ۲۴۴۷ ت - ع - ۱۳۳۸/۳/۲۵ دولت راجع به تربیت متصدیان آزمایشگاه برای دانشکده‌های شهرستانها و دانشسرای عالی: لایحه مزبور در جلسه روز چهارشنبه ۱۱ خرداد ماه ۱۳۳۹ مجلس سنا مطرح و با اصلاحاتی به تصویب رسید.

اینك يك نسخه از لایحه مصوبه فوق برای استحضار عالی و طرح مجدد در مجلس شورای ملی بضمیمه ایفادی شود. رئیس مجلس سنا.

رئیس - اصلاحاتی که شده مختصر است در ماده اول بعد از جمله (دانشکده‌های شهرستانها) کلمه (دانشسرای عالی) اضافه شده همچنین در ماده اول جمله (دانشکده‌های شهرستانها) به جمله (مؤسسات مذکور) تبدیل شده در ماده ۲ باز هم کلمه (دانشسرای عالی) اضافه شده کلمه (دانشکده) تبدیل به (مؤسسه) شده و در تبصره ماده ۲

هم کلمه (دانشسرای عالی) اضافه شده و (دانشکده‌ها) (مؤسسات) شده در آخر ماده ۳ هم کلمه (بآن دانشکده) تبدیل (بآن مؤسسه) شده

در ماده ۴ جمله (باپایه ۲ پزشک دومی بااستخدام دولت درخواست آمد) (با پایه پزشک دومی استخدام خواهند شد).

رئیس - آقای وزیر فرهنگ.

وزیر فرهنگ - بنده خواستم عرض کنم که این اصلاحات فقط برای این بوده است که دانشسرای عالی بدان دانشکده‌ها علاوه بشود والا همان است که قبلاً تصویب شده بود.

رئیس - پس بنابراین با این اصلاحات موافقت دارید (وزیر فرهنگ - بله) آقایانی که باین اصلاح موافقت دادند قیام فرمایند (عده کثیری برخاستند) تصویب شد بدولت ابلاغ میشود. يك لایحه‌ای الان آقای وزیر فرهنگ دادند راجع بمستمری دکتر افشار، این باین تریبی که دادند ولو با فوریت هم باشد باین دوره نخواهد رسید بفوریت که رأی داده بشود میروید برای چاپ مطرح که شد بمجلس سنا میروید چون مالی است از سنا که برگشت باید رأی نهائی بگیریم، ولی این يك راه دیگری دارد و آن اینست که در آن لایحه مربوط بکومک هزینه بدانجویان که مطرح میشود شور دوم آن است پیشنهادی آقای دکتر بینا تهیه کرده‌اند اگر آقای وزیر فرهنگ موافقت کنند میشود در آنجا گنجائید والا این لایحه در این مجلس به نتیجه نخواهد رسید.

وزیر فرهنگ - بهر تریبی که بفرمائید قبول میکنم

۷- طرح تصویب گزارش کمیسیون فرهنگ راجع به نحوه پرداخت کمک هزینه تحصیلی دانشجویان

رئیس - گزارش کمیسیون فرهنگ راجع به کمک هزینه تحصیلی دانشجویان مطرح است، قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون فرهنگ بمجلس شورای ملی

کمیسیون فرهنگ لایحه شماره ۲۷۲۴۴/۲۷۲۹۷/۳ دولت راجع بنحوه پرداخت کمک هزینه تحصیلی دانشجویان از سال تحصیلی ۳۸ - ۳۹ بعد را که طبق رأی مجلس با پیشنهادات به کمیسیون عودت داده شده بود با حضور آقای وزیر فرهنگ مورد رسیدگی قرار داد و با اصلاحاتی تصویب

نمود اینك گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

ماده واحده - بدانگاه تهران اجازه داده میشود اعتبار کمک هزینه تحصیلی دانشجویان را از سال تحصیلی ۱۳۳۸ - ۱۳۳۹ به بعد که در بودجه دانشگاه منظور و بتصویب میرسد در اختیار مؤسسه اعتباری دانشگاه بگذارد تا مؤسسه مزبور از آن محل کمک هزینه تحصیلی را بر طبق حواله‌های دانشگاه بعنوان وام بدانجویان پرداخت نماید.

دانشجویانی که وام میگیرند موظفند پس از فراغ از تحصیل و اشتغال بکاروام خود را تدریجاً بمؤسسه مسترد دارند.

تمام این وام‌ها بحساب دانشگاه بوده و وجوه استرداد آن نیز در همان حساب تمرکز خواهد یافت و بمصرف وامهای جدید خواهد رسید.

آئین نامه مربوط باجرائی این قانون از طرف دانشگاه تهران تهیه و پس از تصویب شورای دانشگاه و کمیسیون مالی قابل اجرا خواهد بود.

تبصره - وزارت فرهنگ موظف است نسبت بدو نفر از فرزندان مرحوم دکتر سید احمد اسدی معاون سابق بهداری مجلس شورای ملی بنام ابوالقاسم اسدی و داربوش اسدی که اکنون در خارج از ایران به تحصیل اشتغال دارند تا پایان دوره تحصیلی آنان کمک هزینه تحصیلی درباره آنها منظور دارد.

مخبر کمیسیون فرهنگ - صدرزاده

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه باحضور آقای وزیر فرهنگ لایحه دولت راجع به نحوه پرداخت کمک هزینه تحصیلی دانشجویان از سال تحصیلی ۳۸ - ۳۹ بعد را که بنا به پیشنهاد عده‌ای از آقایان نمایندگان به کمیسیون ارجاع شده بود مورد رسیدگی قرار داده و پس از مذاکرات لازم خبر کمیسیون فرهنگ را نمایید و تصویب نمود اینك گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون بودجه - مشایخی

رئیس - ماده واحده مطرح است مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی آقای دکتر بینا کرده‌اند قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد مینماید تبصره ۲ لایحه مؤسسه اعتباری دانشگاه اضافه شود.

تبره ۲ - بیاس خدمات ۲۵ ساله مرحوم دکتر جمال افشار سناتور و استاد دانشکده فنی بوزارت دارائی اجازه داده میشود که از تاریخ روز بعد از فوت آن مرحوم (۱۳۳۹/۲/۳۱) ماهی ۸۷۲۵ ریال علاوه بر آنچه از صندوق بازداشتگی دریافت میکنند بعنوان مستمری بمیان و دو فرزند آن مرحوم از درآمد عمومی کل کشور پرداخت نمایند. دکتر بینا.

رئیس - آقای دکتر مشیر فاطمی شما موافقت؟ (دکتر فاطمی - بله) آقای دکتر شاهکار موافقت؟ (دکتر شاهکار - موافقت) آقای مهدی ارباب (مهدی ارباب - بنده در اصل موافقت ولسی آقا و کیل میتواند پیشنهاد خرج بکند؟) با موافقت دولت بلکه عین لایحه دولت است، آقای نورالدین امامی.

نورالدین امامی - تقدیم پیشنهاد خرج از طرف نماینده برخلاف آئین نامه است، در آئین نامه صراحت دارد که وکیل حق پیشنهاد خرج ندارد مرحوم سناتور افشار سناتور رضاییه بوده کردن بنده هم حق دارد کردن مملکت هم حق دارد فعلا آخر دوره است ۵ روز دیگر قانون بیاید یا همان قانونی که دولت پیشنهاد کرده تصویب بشود، نماینده حق پیشنهاد خرج ندارد و این يك بدعتی است که در روز آخر مجلس نباید گذاشته شود.

رئیس - بدعتی نیست سابقه دارد، این عین همان لایحه است که دولت آورده، اگر دولت موافق باشد پیشنهاد خرج مامی ندارد، آقای وزیر فرهنگ.

وزیر فرهنگ - پیشنهاد دکتر بینا عین ماده واحده است که بنده در چند دقیقه قبل تقدیم کردم چون عین پیشنهاد دولت است بنا بر این استدعا میکنم که بعنوان تبره ۲ بهمان لایحه قبلی اضافه بشود (صحیح است).

دولت آبادی - از نظر پیشرفت کار است.

رئیس - بنا بر این توضیح مختصری بدهید تا رأی بگیریم دکتر بینا - بنده در این پیشنهادی که دادم توضیحی ندارم فقط میخواستم از هیأت دولت جناب آقای رئیس الوزراء و آقای وزیر فرهنگ که خدمتگذاران را تشویق میکنند تشکر کنم چون بعد از ۲۴ سال مدریس این آدم هیچ چیز در دستگاه ندارد و دو فرزندش بطوریکه آقای مهندس هدایت صحبت میکردند زندگی شان خراب است معلوم میشود مملکت و دولت و مجلس و نمایندگان ملت برای خدمتگذاران ارزش قائل هستند و این یکی از کارهای خوبی

است که در آخرین مراحل عمر این دوره مجلس شورای ملی انجام میگردد و بنده از دولت و جناب آقای وزیر فرهنگ و آقایان نمایندگان محترم تشکر میکنم بعنوان يك معلمی که فوت شده و کومک میفرمائید.

رئیس - آقایانیکه با این پیشنهاد موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهاد دیگر قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید تبره ذیل به ماده واحده اضافه شود. تبره - هر گاه نظیر مؤسسه اعتباری مورد بحث این قانون در شهرستانهاییکه دانشگاه وجود دارد تأسیس گردید مفاد این قانون در دانشگاههای شهرستانهای مربوطه قابل اجرا خواهد بود. احمد مهران

رئیس - آقای مهران

احمد مهران - این قانون چون قانون بسیار مفیدی است و بنده دیدم قانون بایستی راهنما باشد برای مؤسسات مشابه و نظیر، این بود که پیشنهاد کردم که هر گاه مؤسسه اعتباری نظیر این مؤسسه در یکی از شهرهایی که دانشگاه دارد بوجود آمد یعنی يك نوع تقاضائی است پیشنهادی است بمردم آن شهرها که این مؤسسه را بوجود بیاورند در اینصورت اینها بتوانند از مفاد این قانون استفاده کنند و احتیاج باینکه در آن باره قانون جدیدی بیاورند نباشد این است که از جناب آقای وزیر فرهنگ خواهش میکنم در صورتیکه بنظرشان مانعی نمی آید موافقت کنند.

رئیس - آقای وزیر فرهنگ.

وزیر فرهنگ - این نظری که فرمودند با همین مؤسسه ای که بوجود آمده تأمین است برای اینکه اگر اساسنامه اش را توجه بفرمایند این مؤسسه اعتباری میتواند در تمام شهرستاهای شعب داشته باشد بنا بر این هر جا شعبه دائر بشود میتوانند دانشگاههای آن مراکز هم استفاده بکنند و احتیاجی نیست، (احمد مهران - در قانون ذکر کلمه «دانشگاه» تهران شده نوشته است بدانشگاه تهران اجازه داده میشود) ممکن است يك کلمه «شهرستاهای» اضافه بشود نظر شما تأمین است.

رئیس - آقای مهران.

احمد مهران - با اضافه کردن کلمه «شهرستاهای» که آقای وزیر فرهنگ موافقت کردند نظر بنده تأمین است و تشکر میکنم، پیشنهادم را پس میگرم کلمه «شهرستاهای»

در ماده واحده اضافه شود باین ترتیب منظور تأمین است. رئیس - مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی گرفته میشود باین پیشنهاد اصلاحی که شد یعنی کلمه «شهرستاهای» اضافه شود آقایانی که موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد. بنا بر این رأی گرفته میشود به ماده واحده باین تبره های اضافی، آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد کلیات آخر مطرح است، مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی نهائی گرفته میشود آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر قیام کردند) تصویب شد بمجلس سنا فرستاده میشود.

۸ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای نخست وزیر

رئیس - آقای نخست وزیر بفرمائید. نخست وزیر (دکتر اقبال) - بطوریکه آقایان استحضار دارند برای تأمین آب تهران که روز بروز تهران وسعت پیدا میکند و آبی که فعلا برای آشامیدن مردم تخصیص داده شده کافی نیست در چندی قبل از مجلس شورای ملی و مجلس سنا اجازه گرفته شد که سدی بآسم سد لتیان ساخته بشود و بعد بموجب آن قانون دولت مکلف گردید بعد از اینکه قراردادهايش انجام شد مجدداً برای تحصیل اعتبارش بیاید از مجلس اجازه بگیرد البته چون این کار خیلی فوریت دارد مجلس شورای ملی هم این دوره اش خاتمه پیدا میکند بنده يك لایحه ای باقی دو فوریت تقاضا دارم که فوریتهايش امروز تصویب بشود و بعد طبق آئین نامه مجلس برای روز پنجشنبه این کار بگذرد که هر چند زودتر ما بتوانیم برای تأمین آب مردم شهر تهران اقدام کنیم.

۹ - طرح و تصویب يك فوریت لایحه تحصیل اعتبار برای ساختمان سد لار و لتیان

رئیس - این لایحه دو فوریت لازم ندارد چون مالی است و اعتباری است که خواسته شده برای سد لتیان يك فوریت کافی است لایحه قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد:)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

نظر باینکه طبق ماده واحده قانون راجع باصلاح قانون سد های لار و لتیان مصوب ۲۸ بهمن ماه ۱۳۳۸ بدولت اجازه داده شده است برای تأمین سرمایه و اجراء کامل طرح سد های لار و لتیان و تأسیسات مربوطه با مؤسسات خارجی که صلاحیت فنی و مالی آنها بر اساس مناقصه بین المللی مورد تأیید دولت قرار گیرد قرارداد لازم را منعقد و پس از

کسب اجازه از مجلسین نسبت بتحصیل اعتبار در اجراء آن اقدام نماید و بدیحاظ اینکه دولت پس از تصویب قانون بر اساس مناقصه بین المللی کنسرسیون مقاطعه کاران فرانسوی مرکب از شرکت های کامپنون برنار - بیبار - دراکاز و تراو و پولیک را برنده مناقصه تشخیص داده و قرارداد سرمایه گذاری و اجراء کار سد لتیان را بمبلغ ۲۷ میلیون دلار با این مؤسسه تنظیم کرده و آماده مبادله است بنا بر این ماده واحده زیر را بمنظور کسب اجازه تحصیل اعتبار پیشنهاد وبا قید يك فوریت استدعای تصویب آنرا دارد.

ماده واحده - نظر بقسمت اخیر ماده واحده قانون راجع باصلاح قانون سد های لار و لتیان مصوب ۲۸ بهمن ماه ۱۳۳۸ بدولت اجازه داده میشود بمنظور اجراء قرار دادیکه با کنسرسیون مقاطعه کاران فرانسوی مرکب از شرکت های کامپنون برنار - بیبار - دراکاز و تراو - و پولیک تنظیم شده تا معادل ۲۷ میلیون دلار از مؤسسات فوق الذکر تحصیل اعتبار نماید.

نخست وزیر - دکتر اقبال وزیر دارائی - ضرغام وزیر کشور - اتابکی وزیر کشاورزی - جمشید آموزگار رئیس - فوریت مطرح است مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی گرفته میشود بفوریت لایحه آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد این لایحه را باید بقرستیم برای چاپ و توزیع، ممکن است فردا هم جلسه داشته باشیم که مطرح بشود و چون مالی است اگر سنهام همان فردا جلسه ای داشته باشد که تصویب کند ممکن است ما هم رأی نهائی را بندهیم والا بهر حال ما تصویب میکنیم و بمجلس سنا فرستاده میشود برای اظهار نظر مشورتی، امروز چاپ و توزیع میشود.

۱۰ - طرح و تصویب لایحه اصلاحی مجلس سنا راجع به تشکیل مؤسسه استناد دارد

لایحه ای که راجع به تشکیل مؤسسه استناد دارد بسنا رفته بود از سنا برگشته قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

لایحه شماره ۸۶۶ - ۸۸۸۱ مورخ ۱۳۳۷/۱۱/۲ دولت راجع باجازه تأسیس مؤسسه استناد دارد بران تقدیمی بمجلس شورای ملی که طی مرقومه شماره ۱۴۶۷ مورخ ۱۳/۱۱ - ۱۳۳۸ از مجلس شورای ملی به مجلس سنا ارسال شده بود در جلسه روز دوشنبه دوم خردادماه ۱۳۳۹ با اصلاحاتی

بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک يك نسخه از لایحه مصوبه فوق برای استحضار عالی و طرح مجدد در مجلس شورای ملی بضمیمه ایفاد میشود رئیس مجلس سنا

رئیس - اصلاحاتی که شده جزئی و عبارتی است.

رئیس - عین لایحه ایست که از اینجا بمجلس سنا رفته و بدون تغییر و تبدیل برگشته فقط يك رأی نهائی میخواهد آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد بدولت ابلاغ میشود.

۱۱ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت امور خارجه

رئیس - آقای معاون وزارت خارجه.

معاون وزارت امور خارجه (افشار) - لایحه ایست

مربوط به تبدیل گذرنامه عادی که برای تصویب تقدیم مجلس میشود.

رئیس - به کمیسیون های مربوطه فرستاده میشود.

۱۲ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون فرهنگ راجع باعطای پایه دانشجویی به معلمین دانشکده معقول و منقول تهران و ارسال بمجلس سنا

رئیس - لایحه مربوط به اعطای پایه دانشجویی بمعلمین فعلی دانشکده های علوم معقول و منقول مطرح است گزارش قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون فرهنگ بمجلس شورای ملی کمیسیون فرهنگ در جلسه دوشنبه ۹ خرداد ماه ۳۹ لایحه شماره ۳۵۳۰۴ دولت راجع به اعطای پایه دانشجویی به معلمین فعلی دانشکده علوم معقول و منقول تهران را برای شور دوم با حضور آقای وزیر فرهنگ مورد رسیدگی قرار داده و خبر شور اول را عیناً تصویب نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

ماده واحده - دانشگاه تهران مجاز است برای اعطای پایه دانشجویی به معلمین فعلی دانشکده علوم معقول و منقول تهران از مفاد ماده ۴ قانون راجع به تکمیل عده معلمین دانشگاه های شهرستانها مصوب ۱۳۳۷/۸/۲۴ استفاده نماید. تعیین رتبه و تصویب صلاحیت دانشجویی با شورای دانشگاه خواهد بود و دانشیارانی که باین ترتیب بخدمت رسمی پذیرفته میشوند ملزم بتدریس در شهرستانها نخواهند بود. مخبر کمیسیون فرهنگ - صدرزاده

گزارش از کمیسیون امور استخدام بمجلس شورای ملی کمیسیون امور استخدام در جلسه دهم خردادماه ۱۳۳۹

لایحه دولت راجع به اعطای پایه دانشجویی بمعلمین فعلی دانشکده علوم معقول و منقول تهران را برای شور دوم با حضور آقای وزیر فرهنگ مطرح و پس از مذاکرات لازم خبر کمیسیون فرهنگ را تأیید و تصویب نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور استخدام - د کتر دادفر رئیس - ماده واحده مطرح است مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده واحده آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد کلیات آخر مطرح است مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی نهائی گرفته میشود آقایانی که موافقت قیام فرمایند (عده زیادی برخاستند) تصویب شد بمجلس سنا فرستاده میشود.

۱۳ - شور دوم و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری راجع به مجازات مرتکبین قاچاق و ارسال بمجلس سنا

رئیس - يك لایحه ایست مربوط باصلاح قانون مجازات مرتکبین قاچاق شور دوم است ماده بماده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی کمیسیون دادگستری لایحه اصلاح قانون قاچاق را با حضور آقای معاون وزارت کمرکات و انحصارات و آقای معاون وزارت دادگستری برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داده و خبر شور اول را با اضافه نمودن يك تبصره تصویب نمود اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

ماده ۱ - ماده ۳ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۱۴ خرداد ۱۳۱۹ باین شرح اصلاح میشود:

ماده ۳ - هرگاه دو یا چند نفر مشترکاً مرتکب بزه قاچاق شوند علاوه بر ضبط عین مال هر يك از آنان بکیفر حبس مقرر در ماده يك و مجموع آنان متضامناً بپرداخت جریمه معادل دو برابر درآمدهای مقرر برای دولت محکوم خواهند شد و در صورتیکه عین مال از بین رفته باشد بهای آن متضامناً از کلیه شرکاء وصول خواهد شد کیفر معاونین در بزه قاچاق کالای موضوع درآمد دولت حبس از سه ماه تا یکسال و پرداخت نصف جریمه مقرر درباره مرتکب اصلی است که متضامناً از مرتکب اصلی و معاون یا معاونین باید وصول شود.

تبصره - مأمورین وصول مکلفند از جرائمی که قانوناً بمرتکبین قاچاق تعلق میگردد بیست در صد اضافه وصول

نموده بنفع جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران بجمعیت مزبور تسلیم نمایند که بمصرف بهداشت بیماران مسلول و توسعه آسایشگاههای مسلولین برسانند.

رئیس - مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی گرفته میشود بماده اول آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده دوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - ماده ۸ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۱۴ خرداد ۱۳۱۹ باین شرح اصلاح میشود:

ماده ۸ - کسیکه جریمه از او گرفته شده یا قراری برای تقسیم آن بین او و ادارات وصول عایدات گذارده شده و بایر برای وصول آن بازداشت شده میتواند در صورتیکه منکر ارتکاب قاچاق باشد تا ده روز پس از پرداخت جریمه یا تا ده روز پس از قرار تقسیم یا پس از ده روز از تاریخ بازداشت با رعایت مسافت قانونی بداد گناه صلاحیت دار دادگستری مراجعه نماید - در اینصورت اداره مأمور وصول درآمد پرونده امر را بداد گناه فرستاده و در صورتیکه حکم بر برائت شاکي صادر شد عین مال یا بهای آن (در صورتیکه بهای مال گرفته شده باشد) و جریمه گرفته شده رد خواهد شد هرگاه ارتکاب شاکي به بزه قاچاق ثابت شد دادگاه او را به کیفر حبس مقرر برای بزهکاران قاچاق و صدی سی علاوه از جریمه مقرر محکوم خواهد کرد.

در مورد این ماده چنانچه مراجعه کننده بدادگاه در جلسه مقرر برای رسیدگی حاضر نشود و دادخواست او بدرخواست مأمور اداره وصول درآمد ابطال گردد تجدید دادخواست او ظرف ده روز پس از ابلاغ قرار ابطال فقط يك مرتبه ممکن خواهد بود.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده دوم آقایانی که موافقت قیام فرمایند (عده زیادی برخاستند) تصویب شد ماده سوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - تبصره زیر به ماده ۱۰ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۱۴ خرداد ۱۳۱۹ اضافه میشود:

تبصره - بازداشت متهم در مقابل عدم پرداخت جریمه مانع وصول آن طبق مواد ۵ قوانین متمم بودجه ۱۳۱۷ و ۱۳۱۹ نخواهد بود و چنانچه جریمه وصول گردد یا توافق در تقسیم بعمل آید متهم فوراً آزاد میشود و بهر حال ایام بازداشت متهم از قسرا روزی ۵۰ ریال از میزان جریمه

احتساب و کسر خواهد شد.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده سوم آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده چهارم خوانده میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - تبصره زیر بماده ۱۲ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۱۴ خرداد ۱۳۱۹ اضافه میشود:

تبصره - وظایف مأمورین وصول عایدات دولت در مورد قاچاق های کمرکی و انحصاری بمهده مأمورینی خواهد بود که از طرف وزارت کمرکات و انحصارات تعیین میشود.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۴ آقایانی که موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد ماده ۵ قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۵ - تبصره زیر بماده ۱۳ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۲۹ اسفند ۱۳۱۲ اضافه میشود:

تبصره - مأمورینی که برای کشف و تعقیب قاچاق از طرف وزارت کمرکات و انحصارات تعیین میشوند (در مورد قاچاقهای کمرکی و انحصاری) و همچنین مأمورین وصول درآمد دولت در مورد سایر قاچاقها مکلفند متهم را منتهی ظرف ۲۴ ساعت جهت صدور قرار نزد بازپرس اعزام دارند بازپرس پس از صدور قرار تأمین در صورتیکه تکمیل پرونده را بمأمورین کشف قاچاق مراجعه نمود مأمورین مزبور مکلفند پرونده را ظرف مدتی که بازپرس معین خواهد کرد تکمیل و آنرا برای صدور قرار نهائی نزد بازپرس بفرستند.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۵ آقایانی که موافقت قیام کنند (اغلب قیام کردند) تصویب شد ماده ۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۶ - ماده ۱۴ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۲۹ اسفند ۱۳۱۲ باین شرح اصلاح میشود:

ماده ۱۴ - هرگاه نسبت بمعدل مال التجاره یا بسته یا صندوق در حین حمل امارات و قرائنی مبنی بر قاچاق بودن آن کالا بدست آید مأمورین رسمی کشف میتوانند آنرا مهر نمایند تا در نزد یکتربین محل اداری باحضور مأمورین مربوط بازومعاینه شود مگر اینکه صاحب یا حامل بازرسی آنرا در همان محل تقاضا کند پس از بازرسی در صورت رفع سوء ظن ادارات و مأمورین رسمی کشف مکلفند فوری مال التجاره را بهمان حالت اول در آورده و در همان محل اولیه

بصاحب کالا یا حامل در صورت تقاضای او تحویل دهند . رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۶ آقایی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۷ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - ماده ۱۸ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۲۹ اسفند ۱۳۱۲ باین شرح اصلاح میشود :

ماده ۱۸ - مأمورین رسمی کشف قاچاق حق دارند در مواردیکه دوائر بازرسی یا قائم مقام آنها تعطیل و یا دسترسی بآنها نباشد برای جلوگیری از فرار متهمین بارتکاب قاچاق موقه آنرا توقیف و بمحض افتتاح دوائر مزبور یا دسترسی بآنها متهمین را بآنان تسلیم نمایند و هر گاه در مدت ۲۴ ساعت بعد از افتتاح دوایر مزبور یا دسترسی متهمین را در توقیف نگاهدارند مطابق ماده ۱۹۳ قانون مجازات عمومی مجازات خواهند شد .

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۷ آقاییکه موافقت قیام فرمایند (عده زیادی برخاستند) تصویب شد ماده ۸ قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۸ - ماده ۱۹ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۲۹ اسفند ۱۳۱۲ باین شرح اصلاح میشود :

ماده ۱۹ - ادارات وصول درآمد دولت مجازند معادل هفتاد درصد از قیمت اجناس قاچاقی را که تحصیل مینمایند و همچنین هفتاد درصد از جرائمی که از مرتکبین قاچاق یا شرکا یا معاوین آنان وصول میشود طبق جدول ذیل بمصرف پرداخت پاداش مجربین و کاشفین و مأمورین سری و مأمورین انتظامی و مأمورین قضائی و سایر مأمورین ذیدخل که در کشف و ضبط و جمع آوری دلائل دخالت داشته باشند برسانند :

- ۱ - مخبر ۱۰٪ ده درصد - ۲ - کاشف یا کاشفین ۲۴٪
- بیست و چهار درصد - ۳ - مأمورین انتظامی ۱۰٪ ده درصد
- ۴ - سایر مأمورین ذیدخل در قضیه و مأمورین سری ۱۲٪
- دوازده درصد - ۵ - ذخیره برای تهیه لوازم جلوگیری و تعقیب قاچاق و سایر هزینه‌های مربوط ۱۴٪ چهارده درصد
- تبصره - در مواردیکه یکی از طبقات مذکور در بندهای بالا وجود نداشته باشد و یا حاضر بدریافت سهم خود نشود اداره وصول درآمد مکلف است مبلغ مزبور را بجمع ذخیره موضوع بند پنجم علاوه نماید ذخیره مزبور در حساب مخصوص نگاهداری شده و برای مصرف بند پنجم بالا در اختیار وزارت

مربوطه قرار خواهد گرفت ذخیره هر سال بعد از گذشتن سه سال مالی چنانچه بمصرف برسیده باشد باید بدرآمد قطعی دولت منظور و بجز ابدار یکدل منتقل شود برداشت از ذخیره برای مصارف مندرج در بند ۵ این ماده ابتدا باید از موجودی سال جاری بعمل آید و در صورت عدم تکافو بترتیب از ذخیره سال یا سالهای قبل مصرف شود .

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۸ موافقت قیام کنند (اکثر قیام کردند) تصویب شد ماده ۹ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - ماده ۳۲ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۲۹ اسفند ۱۳۱۲ باین شرح اصلاح میشود .

ماده ۳۲ - مسافرینی که از خارجه وارد مملکت میشوند میتوانند تا میزان دو بیست عدد سیگار و ده عدد سیگار برک و دو دفترچه کاغذ سیگار و ۱۵۰ گرم توتون را که برای مصرف شخصی خود لازم دارند بدون ارائه جواز مخصوص و بپرداخت حقوق و عوارض و نسبت بمآزاد مقادیر بالاسیگار تا دوهزار سیگار برک تا یکصد عدد دفترچه کاغذ سیگار تا بیست عدد توتون تا نیم کیلو بدون ارائه جواز مخصوص ولی بپرداخت حقوق و عوارض با خود وارد مملکت نمایند و آمازاد مقادیر مذکور ضبط خواهد شد .

رئیس - رأی بماده ۱۰ گرفته میشود آقایی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۰ قرائت می شود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - تبصره زیر بعنوان تبصره ۲ بماده ۳۴ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۲۹ اسفند ۱۳۱۲ اضافه میشود :

تبصره ۲ - وظایف و اختیارات مأمورین کشف و تعقیب قاچاق‌های گمرکی و انحصاری و ترتیب پرداخت پاداش به آنها همانست که در فضل دوم این قانون نسبت بمأمورین وصول عایدات دولت ذکر شده است .

رئیس - رأی بماده ۱۰ گرفته میشود آقایی که موافقت قیام کنند (اغلب قیام کردند) تصویب شد ماده ۱۱ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱ - ماده ۳۵ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۱۴ خرداد ۱۳۱۹ باین شرح اصلاح میشود :

ماده ۳۵ - اعمال زیر قاچاق گمرکی محسوب است .

۱ - وارد کردن کالا بکشور یا خارج کردن کالا از کشور از راه‌های غیر مجاز بدون اطلاع و اجازه کتبی و قبلی مقامات صلاحیتدار گمرک مگر اینکه ورود یا صدور آن کالای ممنوع نبوده و از حقوق گمرکی هم معاف باشد در اینصورت کالای مزبور قاچاق محسوب نمیشود .

۲ - بیرون بردن کالا از گمرک بدون پرداخت حقوق و عوارض یا بیرون بردن کالای گمرک نشده‌ای از گمرک بجای کالای گمرک شده .

۳ - چنانچه در انبار اختصاصی صاحب مال کالای گمرک نشده مفقود شود یا بمیزان متعارف کسر گردد آن مقدار از کالای مفقود شده یا کسر گردیده مشمول مقررات قانون قاچاق خواهد بود مگر آنکه معلوم شود صاحب مال در این فقدان و کسر دخالتی نداشته است .

۴ - خارج نکردن کالا یا وسایل نقلیه ترانزیتی از کشور در عرض مهلتی که در پروانه ترانزیتی تعیین گردیده و بمقصد رساندن آن کالا و وسایل نقلیه کاپوتازی و پاساوانی در عرض مهلتی که در پروانه کاپوتاز یا پاساوان تعیین شده در صورتیکه آن کالاها یا وسایل نقلیه در مورد ترانزیت و کاپوتاز ممنوع الورد و یا ممنوع الصدور بوده باشد جز در مواردیکه معلوم شود که خارج نمودن یا وارد نشدن یا بمقصد رساندن کالا در مدت مقرر بسبب عذر موجه بوده است .

۵ - تسلیم اظهارنامه کالای ممنوع الورد با نام و مشخصات کالای مجاز مشروط باینکه یا سیاهه خرید کالا ضمیمه اظهارنامه شده و یا اینکه در سیاهه مشخصات کامل کالاهای وارده قید نشده باشد خواه در حین عملیات ارزیابی و معاينه کالا این اعمال برخلاف واقع کشف شود یا بعد از صدور پروانه گمرکی نسبت باین قسمت که در اظهارنامه خلاف واقع قلمداد شده است .

۶ - تسلیم اظهارنامه خلاف واقع نسبت بتمام یا قسمتی از کالای وارده (از حیث جنس) در صورتیکه ممنوع الورد یا ممنوع الصدور یا مأخذ حقوق و عوارض گمرکی آن بیش از جنس اظهار شده باشد در آن قسمت که مخالف با واقع است .

۷ - وارد کردن کالاهائی بکشور که در اظهارنامه یا بارنامه کشتی یا سایر وسایل نقلیه نام آن کالاها قید نشده اشد .

۸ - وارد نمودن کالاهائی به کشور که در اظهارنامه یا

بارنامه کشتی یا سایر وسایل نقلیه نام آن کالاها قید شده باشد .

تبصره ۱ - در مورد دو بند فوق تعقیب کیفری منوط باین است ظرف ششماه وارد کننده یا حمل کننده علت اختلاف را با تسلیم اسناد و مدارک بگمرک ثابت نماید .

تبصره ۲ - در مورد دو بند فوق مسئولین بشکاههای حمل و نقل چنانچه نتوانند متصدی حمل را دو ماه بعد از مدت ششماه مندرج در تبصره ۱ بالا باداره گمرک تسلیم نمایند مسئول پرداخت جریمه نقدی و قیمت کالای از بین رفته میباشند .

تبصره ۳ - هر گاه صاحب مال یا متصدی حمل کالای عمده فروشی که فاقد علائم و آثار گمرکی باشد نتواند اسناد مثبت گمرکی کالای مزبور را ارائه دهد مأمورین رسمی کشف قاچاق حق دارند کالا را موقه توقیف نمایند مگر آنکه صاحب کالا یا متصدی حمل تأیینی معادل جریمه احتمالی و قیمت آن بسپارد و متعهد شود که ظرف سه ماه از تاریخ تنظیم صورت مجلس اسناد مثبت گمرکی کالا را تسلیم یا مالک ما قبل خود یا فرستنده آنرا تعیین نماید چنانچه ظرف سه ماه متعهد نتواند تعهد خود را انجام دهد کالای مزبور قاچاق شناخته میشود و در صورت ترتب ابادی کسیکه نتواند بد ماقبل خود را اثبات یا اسناد مثبت گمرکی را ارائه نماید مرتکب قاچاق شناخته میشود .

رئیس - رأی بماده ۱۱ گرفته میشود آقایی که موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد ماده ۱۲ قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲ - ماده ۴۱ قانون مرتکبین قاچاق مصوب ۱۴ خرداد ۱۳۱۹ باین شرح اصلاح میشود :

ماده ۴۱ - کیفر حبس هر يك از معاوین در بزه قاچاق کالای ممنوع الصدور و ممنوع الورد نصف کیفر مقرر برای مرتکب اصلی و میزان جریمه نقدی معاوین نصف جریمه مرتکب اصلی است و کیفر حبس هر يك از شرکا و در بزه همان کیفر مقرر در باره مرتکب اصلی میباشد و از لحاظ جریمه بطور کلی همان اصل تضامنی که در ماده ۳ این قانون ذکر شده در مورد شرکا و معاوین رعایت خواهد شد .

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۱۲ آقایی که موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد ماده ۱۳ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳ - ماده ۴۴ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۱۴ خرداد ماه ۱۳۱۹ و تبصره ذیل آن باین شرح اصلاح میشود:

ماده ۴۴ - اعمال زیر قاچاق محسوب و علاوه بر ضبط مال یا تأدیه قیمت آن هر يك از مرتکبین یا شرکاء بحسب از سه ماه تا سه سال و تأدیه جریمه متضامناً معادل دوبرابر قیمت و هر يك از معاویین به نصف حداقل مجازات مرتکب اصلی و پرداخت نصف جریمه متضامناً محکوم خواهند شد
۱ - صدور طلا.

۲ - صدور نقره مگر با اجازه دولت.

۳ - صدور مصنوعات زر کرى اعم از داخلی و خارجی مکمل بجواهرات.

تبصره ۱ - صدور مصنوعات زر کرى داخلی که جنس اصلی آن غیر از طلا و لى دارای روکش طلا بوده و قیمت روکش آن کمتر از خمس قیمت تمام شده مصنوع باشد مشمول این قانون نخواهد بود.

تبصره ۳ - هر مسافر تا دوست ریال مسکوک نقره و همچنین لوازم شخصی و زیور آلات از هر قبیل در حدود متعارف میتواند هنگام خروج از مرز با خود داشته باشد

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۱۳ آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴ - تبصره زیر بماده ۴۵ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۲۹ اسفند ۱۳۱۲ اضافه میشود:

تبصره - ورود و نگهداری و حمل حشیش - چرس - بنک (خام یا ساخته) و ملحقات و ترکیبات آنها ممنوع و مرتکبین طبق کیفر مرتکبین قاچاق اشیاء ممنوع ورود و ممنوع صدور محکوم خواهند شد و مسالك تعیین پرداخت جریمه برای این اجناس هر گرم سی ریال است.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۱۴ آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵ - تبصره زیر بماده ۴۹ مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۲۹ اسفند ۱۳۱۲ اضافه میشود:

تبصره - فروش اجناس ممنوعه ای که از طریق مجاز وارد شود و همچنین اشیاء ای که مجاز بوده و بمسداً ممنوع گردیده

پس از انقضاء مدت ششماه از تاریخ آگهی وزارت بازرگانی فقط از طریق فروشگاههایی که گمرک تعیین میکند مجاز است و در غیر اینصورت کالایی که در معرض خرید و فروش گذاشته شود بدون پرداخت جریمه ضبط خواهد شد.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۱۵ آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

کلیات آخر مطرح است چون مخالفی نیست رأی نهائی گرفته میشود به مجموع مواد آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد به مجلس سنا فرستاده میشود.

۱۴ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون کشاورزی راجع بواگذاری اراضی و ابنیه خالصه داخل شهر زابل به شهرداری زابل و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش مربوطه بواگذاری اراضی شهر زابل به شهرداری آن شهر مطرح است. عده ای از آقایان تقاضای فوریت کرده اند چون گزارش به شور دوم رسیده فوریت لازم نیست قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

گزارش از کمیسیون کشاورزی بمجلس شورای ملی کمیسیون کشاورزی با حضور آقای معاون وزارت کشاورزی لایحه ارسال از مجلس سنا راجع به اجازه واگذاری اراضی و عرصه اعیانی های خالصه در داخل شهر زابل به شهرداری آنجا را برای شور دوم مورد شور و رسیدگی قرارداد خبر شورا را با اصلاحاتی تصویب نمود اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

ماده واحده - بوزارت کشاورزی اجازه داده میشود اراضی و عرصه اعیانیهای خالصه در داخل شهر زابل را برای بیکان شهرداری آنجا واگذار نماید تا بفروش رسانده و عواید آن را بمصرف لوله کشی شهر زابل برساند.

تبصره ۱ - حدود شهر دائره ایست بشعاع پنج کیلومتر از مرکز شهر.

تبصره ۲ - اراضی مورد احتیاج ادارات و مؤسسات دولتی و خیریه مستثنی بوده و از طرف وزارت کشاورزی مستقیماً واگذار خواهد شد.

تبصره ۳ - فروش عرصه اعیانیها بشرتیب مقرر در قانون فروش خالصجات و در صورت لزوم با قسط صورت خواهد گرفت.

تبصره ۴ - آنچه از اراضی مزبور که از طرف دولت طبق دفاتر خالصه یا هر نوع مدرک و واگذاری دیگر با اشخاص

واگذار شده ملک آنان شناخته میشود.

مخبر کمیسیون کشاورزی - تیمورتاش

گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی کمیسیون دارائی لایحه ارسال از مجلس سنا راجع

به اجازه واگذاری اراضی و عرصه اعیانی های خالصه در داخل شهر زابل به شهرداری آنجا را برای شور دوم با حضور آقایان معاونین وزارتخانه های دارائی و کشاورزی مطرح و پس از مذاکرات لازم خبر کمیسیون کشاورزی را تأیید و تصویب نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون دارائی - مشایخی

گزارش از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی کمیسیون کشور با حضور آقای معاون وزارت کشور

لایحه ارسال از مجلس سنا راجع به اجازه واگذاری اراضی و عرصه اعیانی های خالصه در داخل شهر زابل به شهرداری آنجا را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد ماده واحده مصوب کمیسیون کشاورزی را تأیید و تصویب نمود اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - مهدی ارباب

رئیس - مخالفی نیست پیشنهادی هم ندارد آقایانی که با ماده واحده موافقت قیام کنند (اکثر قیام کردند) تصویب شد کلیات آخر مطرح است مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی نهائی گرفته میشود آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد بمجلس سنا فرستاده میشود.

۱۵ - طرح و تصویب یک فوریت و اصل گزارش کمیسیون دادگستری راجع به ترتیب تملک املاک برای شهرسازی

رئیس - لایحه ای از مجلس سنا رسیده راجع به شهرسازی قرائت میشود. (بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی کمیسیون دادگستری با حضور آقای وزیر کشاورزی لایحه ارسال از مجلس سنا راجع به تملک زمین ها برای اجرای برنامه های شهرسازی را مورد رسیدگی قرار داده و عین مصوبه مجلس سنا را تصویب و اینک گزارش آنرا تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - عمیدی لوری

لایحه تملک زمینها برای اجرای برنامه های شهرسازی ماده ۱ - بدولت اجازه داده میشود در هر مورد زمینهای

را که برای اجرای برنامه های شهرسازی و خانه سازی لازم و ضروری تشخیص میدهد و همچنین محلاتی را که بهعلل شهرسازی و بهداشتی باید تخریب و تجدید بنا گردد پس از پرداخت بهای عادله بشرح زیر تملک و تصرف نماید.

تبصره ۱ - بهای عادله عبارتست از قیمت اراضی یکسال قبل از تاریخ اعلام تصمیم دولت چنانچه این بهای از بهای روز بیشتر باشد قیمت عادله روز ملاک عمل قرار خواهد گرفت بهای عادله بدون در نظر گرفتن منظور از خرید و تأثیر اجرای برنامه های شهرسازی و خانه سازی در قیمتها خواهد بود.

تبصره ۲ - بهای عادله توسط کمیسیون کارشناسی مرکب از سه نفر تعیین میشود که یک نفر از طرف دولت نفر دوم از طرف مالک یا مالکین و نفر سوم برضایت طرفین و در صورت عدم توافق و یا استتکاف در تهران از طرف دادستان کل و در سایر نقاط از طرف دادستان شهرستان محل انتخاب میشوند. رأی اکثریت هیئت مزبور قطعی و لازم الاجرا است هر گاه مالک یا مالکین کارشناس خود را حد اکثر ظرف ۱۵ روز از تاریخ اعلام دولت تعیین نکنند دادستان کل یا دادستان شهرستان بشرح فوق این وظیفه را انجام خواهند داد.

تبصره ۳ - چنانچه اراضی مورد نظر دارای اعیانی از هر قبیل باشد و همچنین در مورد تجدید بنای محلات قدیمی یا غیر بهداشتی شهرها بهای عادله مجموع عرصه و اعیانی نیز بشرتیب فوق تعیین و پرداخت میشود.

ماده ۲ - چنانچه اعیانی موجود در اراضی محل کسب و پیشه باشد و حق کسب و پیشه بآن تعلق گیرد میزان آن طبق تبصره ۲ ماده ۱ تعیین خواهد شد مشروط بر اینکه محل مزبور حداقل یکسال قبل از اعلام تصمیم دولت محل کسب و پیشه بوده باشد. در این مورد نفر دوم کمیسیون کارشناسی از طرف صاحب کسب و پیشه تعیین خواهد شد. دولت میتواند بجای پرداخت حق کسب و پیشه تمهید نماید که پس از انجام برنامه ساختمانی محل کسبی در همان حدود بوی واگذار کند.

ماده ۳ - در مواردیکه دولت مقتضی بداند برای تعیین بهای عرصه و اعیانی و حق کسب و پیشه معالمتیکه باید تجدید بنا گردد بموسط کمیسیون کارشناسی بشرتیب زیر قیمت منطقه ای تعیین میشود: الف - بهای عرصه محله ای که باید تجدید بنا گردد

بصورت منطقه‌ای تعیین می‌شود .
 ب - بهای اعیانی مشابه بر حسب نوع مصالح و تاریخ احداث و تناسب آن با بهای عرصه و سایر مشخصات تعیین میگردد .
 پ - حق کسب و پیشه مجلهای مشابه بر حسب موقعیت محل و سایر مشخصات معین میشود .
 ت - نفر دوم کمیسیون کارشناسی مذکور در تبصره ۲ ماده ۱ توسط سه نفر نماینده مالکین هر منطقه به اکثریت آراء و در غیر اینصورت بقید قرعه از بین کارشناسان منتخب آنها تعیین میشود . اگر مالکین منطقه در انتخاب نمایندگان خود توافق نکردند سه نفر نماینده مزبور با قید قرعه از بین مالکین تعیین میگرددند .
 در صورتیکه نمایندگان مالکین منطقه ظرف مدت پانزده روز پس از تاریخ اعلام دولت حاضر بتعیین کارشناس نشدند دادستان بنمایندگی آنها تعیین کارشناس خواهد کرد .
 ماده ۴ - در مواردیکه مالکیت زمین و اعیانی بنحوی از انحاء متنازع فیه باشد و مدعیان مالکیت نتوانند در انتخاب کارشناس یا نماینده توافق کنند دادستان این تکلیف را انجام خواهد داد بهای تعیین شده پس از آنکه مالک مشخص شد بوی تسلیم خواهد شد - در صورتیکه مالک فوت شده باشد و ورثه قانوناً هنوز معین نشده باشند دادستان بنمایندگی قانونی از طرف مالک عمل خواهد کرد . همچنین در مواردی که پس از تعیین و پرداخت بها مالک از امضاء اسناد معامله خودداری نماید دادستان بنمایندگی او اسناد مربوطه را امضاء خواهد کرد .
 ماده ۵ - اگر بین تاریخ تعیین بها و تاریخ تصرف دولت مدتی فاصله شود دولت سالیانه ۰/۶ اضافه بها بمالك خواهد پرداخت .
 تبصره ۱ - در صورتیکه دولت طبق ماده دوم بجای پرداخت حق کسب و پیشه تعهد نماید کسب محل جدیدی واگذار کند سالیانه صدی شش حق کسب و پیشه تعیین شده را از تاریخ تخلیه تا زمان تحویل محل کسب جدید بصاحب حق خواهد پرداخت .
 ماده ۶ - از تاریخ تصویب این قانون از نقاطیکه از طرف شهرداری نقشه و بر اصلاحی تعیین و بتصویب مراجع قانونی رسیده و برای اطلاع عموم آگهی شده باشد در صورتیکه مالکین بدون اخذ پروانه از شهرداری اقدام بساختن و هر نوع تجدید بنا و دیوار بنمایند و در اثر توسعه معبر طبق

نقشه و بر اصلاحی مزبور آن ساختمان یا دیوار خراب شود مالکین حق مطالبه خسارت بابت بنای جدید یا دیوار را نخواهند داشت .
 ماده ۷ - اگر اضافه‌ارزشی که در نتیجه اجراء برنامه‌های شهرسازی و خانه‌سازی از املاك خصوصى مجاور نسبت به ارزش آن املاك در تاریخ یکسال قبل از آغاز برنامه‌های مزبور حاصل گردد بیش از بیست درصد باشد نصف مازاد بدولت تعلق خواهد گرفت این اضافه ارزش بر حسب منطقه از طرف کمیسیون کارشناسی مندرج در این قانون تعیین میگردد مالک میتواند اضافه ارزش تعیین شده را در مدت پنجسال با قسط مساوی پرداخت کند و یا مقداری از اراضی خود را که قیمت آن معادل اضافه ارزش تعیین شده باشد بدولت تحویل دهد .
 در صورت استتکاف مالک از پرداخت اضافه ارزش یا انتقال اراضی طلب دولت بابت اضافه ارزش بوسیله اجراء ثبت وصول خواهد شد .
 ماده ۸ - نقل و انتقال ملک مشمول این قانون از پرداخت هر گونه مالیات و عوارض و سایر هزینه‌های مربوط باستثناء حق الثبت معاف خواهد بود . حقی که بسردفتران دفاتر رسمی تعلق میگردد بالمناصفه توسط طرفین پرداخت خواهد شد .
 ماده ۹ - بدولت اجازه داده میشود در اجرای برنامه‌های خانه سازی و شهرسازی با سرمایه‌های داخلی یا خارجی مشارکت نموده و طبق اصول بازرگانی عمل نماید .
 وزارت دارائی مجاز است با تصویب هیئت وزیران ضمانت پرداخت اقساط قرارداد های منعقد شده مربوط ببرنامج های خانه‌سازی و شهرسازی را بنماید .
 دولت در اجرای برنامه‌های خانه سازی و شهرسازی رعایت اصول اقتصادی و ایجاد هم‌آهنگی بین برنامه‌های تولیدی و عمرانی را خواهد نمود ،
 تبصره ۱ - بانک ملی ایران در مقابل ضمانت متقابل وزارت دارائی ضمانت مندرجه در این ماده را بجای وزارت دارائی مینماید ،
 ماده ۱۰ - دولت مأمور اجرای این قانون است و آئین نامه اجرائی این قانون بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .
 گزارش از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی
 کمیسیون کشور در جلسه ۱۴ خرداد ماه ۱۳۳۹ با حضور آقای وزیر کشاورزی به لایحه مملکت زمین برای

برنامه‌های شهرسازی رسیدگی و خبر کمیسیون دادگستری را عیناً مورد تصویب قرار داده و اینک گزارش آنرا تقدیم میدارد .
 خبر کمیسیون کشور - مهدی ارباب گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی
 کمیسیون دارائی در جلسه ۱۴ خرداد ماه ۱۳۳۹ با حضور آقای وزیر کشاورزی به لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع به مملکت اراضی و ایجاد مسکن رسیدگی و خبر کمیسیون دادگستری را عیناً مورد تصویب قرارداد و اینک گزارش آنرا تقدیم میدارد .
 مخبر کمیسیون دارائی - مهدی مشایخی
 رئیس - این لایحه از طرف دولت بمجلس سنا وقتی داده شده تقاضای فوریت کرده‌اند در مجلس سنا هم با فوریت مطرح شده همین تذکر را هم بمجلس داده‌اند و قتیکه فرستاده‌اند بکمیسیون ارجاع شد که پس از رسیدن گزارش کمیسیون بفوریت آن رأی گرفته بشود که بعنوان شور دوم مطرح بشود حالا آقایانیکه با فوریت موافقتند پیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد حالا بعنوان شور دوم مطرح میشود ماده اول مطرح میشود .
 (بشرح زیر خوانده شد)
 ماده ۱ - بدولت اجازه داده میشود در هر مورد زمینهایی را که برای اجرای برنامه های شهرسازی و خانه سازی لازم و ضروری تشخیص میدهد و همچنین محلهای را که بعمل شهرسازی و بهداشتی باید تخریب و تجدید بنا گردد پس از پرداخت بهای عادلانه بشرح زیر مملکت و تصرف نماید .
 تبصره ۱ - بهای عادلانه عبارتست از قیمت اراضی یکسال قبل از تاریخ اعلام تصمیم دولت چنانچه این بها از بهای روز بیشتر باشد قیمت عادلانه روز ملک عمل قرار خواهد گرفت بهای عادلانه بدون در نظر گرفتن منظور از خرید و تأثیر اجرای برنامه های شهرسازی و خانه سازی در قیمتها خواهد بود .
 تبصره ۲ - بهای عادلانه توسط کمیسیون کارشناسی مرکب از سه نفر تعیین میشود که یک نفر از طرف دولت نفر دوم از طرف مالک یا مالکین و نفر سوم برضایت طرفین و در صورت عدم توافق و یا استتکاف در تهران از طرف دادستان کل و در سایر نقاط از طرف دادستان شهرستان هر محل انتخاب میشود .
 رأی اکثریت هیئت مزبور قطعی و لازم الاجراء است هرگاه مالک یا مالکین کارشناس خود را حد اکثر ظرف

۱۵ روز از تاریخ اعلام دولت تعیین نکنند دادستان کل یا دادستان شهرستان شرح فوق این وظیفه را انجام خواهند داد .
 تبصره ۳ - چنانچه اراضی مورد نظردارای اعیانی از هر قبیل باشد و همچنین در مورد تجدید بنای محلات قدیمی یا غیر بهداشتی شهر ها بهای عادلانه مجموع عرصه و اعیانی نیز بترتیب فوق تعیین و پرداخت میشود .
 رئیس - کلیات مطرح است . آقای خلعتبری بفرمائید .
 ارسال خلعتبری - بنده بهیچوجه نمیگویم که این فکر اصلش بد است و یا فکر فکر صحیحی نیست ولی میخواهم توجه دولت را باین نکته جلب کنم تقاضا کنم یعنی میخواستم سؤال کنم آیا بقدر کفایت با اشخاص اقتصاددان ما برای این موضوع مشورت شده یاخیر ؟ چون برنامه این ماده خیلی وسیع است بدولت اجازه داده میشود که برای تخریب محلهای که نامناسب باشد اراضی را مملکت کند و از اشخاص بخرد و همینطور برای هر موردی که برای شهرسازی دولت زمین لازم داشته باشد و برنامه‌هایی داشته باشد ، چون وقت مجلس تنگ است بنده دیگر وارد جزئیات نمیشوم همینطور باختصار میگویم در شرایط اقتصادی فعلی مملکت که خیلی از مسائل تولیدی مملکت تر جمیع دارد برمسأله ساختمان و بعبقیده بنده از نظر اینکه اجازه نمیدهد وضع اقتصادی مملکت بدولت که وارد يك چنین برنامه وسیعی بشود و قسمت عمده وجوهیکه به عنوان وام بدست میآورد و یا خودش تهیه میکند به مصرف ساختمان برساند و بنظر من اصلاً بقدری این برنامه سنگین است که دولت از عهده اجرای این برنامه برخواهد آمد و بنده از لحاظ اقتصادی و از لحاظ امکانات مالی و پولی این تذکر را بدولت میدهم که بهترین طریق این بود و این خواهد بود چون در يك ماده هست که دولت میتواند با سرمایه‌های خارجی شرکت کند و همینطور با سرمایه‌های داخلی - اولاً بنده بهیچوجه شرکت با سرمایه‌های خارجی را در این قبیل کارها صلاح نمیدانم این کار ها ، کار هائى است که خود داخلی ها به خوبی از عهده برمیآیند و خارجی ها هم اگر بیایند يك سرمایه‌هایی بیاورند در ظرف چندسال سرمایه هایشان را با منافع خیلی حسابی از این مملکت میبرند و نباید بهشان اجازه داد ؛ ولی بهر حال دولت را میکشاند به يك مرحله جدید خرید زمین ، ساختن عمارت و فروش به اشخاص با سیستم بازرگانی و اگر دولت یا هر دولتی در دنیا تاکنون در این کار توفیق حاصل کرده بنده دولت خودمان

را هم تشویق میکنم برای این کار، بنا بر این بنده از لحاظ اقتصادی مملکت صلاح میدانم اگر سرمایه‌ای دارد به اشخاص صلاحیت‌دار و به شرکتهای ذیصلاحیت وام بدهد و شرکتهای صلاحیت‌دار با وام و اعتباری که از دولت میگیرند، آن هم شرکتهای داخلی اینها برای مردم خانه بسازند و با اقساط پولشان را پس بگیرند و پول دولت را پس بدهند. این يك برنامه‌ای است که در اکثر ممالک عمده شده و نتیجه هم گرفته شده است بنا بر این نباید وارد این مرحله بشویم که به نظر بنده به نتیجه نخواهیم رسید. اصل فکر خیلی خوب است ولی شما همین عمده‌ها را بخواهید تخلیه کنید و بسازید صد میلیون تومان پول لازم دارید آن وقت شما چه جور از عهده برمیآید اگر بخواهید این املاک را بخرید و بعد بسازید و بعد به مردم واگذار کنید با اصول بازرگانی - بنده از حالا این پیش‌بینی را میکنم که این نقشه منتهی به نتیجه نخواهد شد، مقدار زیادی وقت و انرژی و پول صرف میشود ورا کد میشود در صورتیکه میتوانید این پول را صرف کارهای تولیدی کنید عرض دوم راجع به بهای آن است مطابق قانون اساسی در موقع گرفتن املاک و دارائی اشخاص نباید بهای آن مقدار داده شود و قبل از تملك و تصرف، در اینجا بهای قبلی میتواند بگیرد برای اینکه در این عمده‌ها و سایر محلات دیگر هزاران نفر ساکن هستند، اگر برویم زود گیشان را بگیریم و پولشان را یکسال یا دو سال بعد بدهیم (فخر طباطبائی - پس از پرداخت پول است) چون اگر پس از پرداخت بنا شد بعد از چند سال قیمتها بالا میرود و آنها نمیتوانند از آن پول استفاده کنند، اما تعیین قیمت عادلانه هیچ ما نمیتوانیم برای قیمت عادلانه هم مأخذ قرار بدهیم چون اگر يك طرف قرار شد فروشنده باشد و طرف دیگر خریدار و با حکم قانون تراضی در تعیین قیمت باید حاصل شود و اگر تراضی در تعیین قیمت حاصل شد آن عمل صحیح است و با قانون تطبیق میکند اگر تراضی حاصل نشد دادگاه باید رأی بدهد اینجا نوشته شده است که طرفین هر کدام يك نماینده تعیین میکنند و اگر شخص ثالث را تعیین نکردند دادستان تعیین کند، این صحیح نیست دادستان داد گناه نیست، اگر در قیمت تراضی نکردند باید حتماً دادگاه شخص ثالث را تعیین کند تا تراضی حاصل کنند، دادگاه، نباید حاکم بر نظریات کارشناس باشد و اشخاص بتوانند پژوهش و فرجام بخواهند از نظر اینکه جریان این کار مطابق قانون اساسی باشد بنده

این مطلب را خواستم عرض کنم. رئیس - آقای مهران موافقید؟ (مهران - بله) بفرمائید احمد مهران - بنده از این قانون يك برنامه دادم دار مفصل که جناب آقای خلعتبری اینجانشریح کردند استنباط نمی‌کنم مطلب این است که ما در روز و عصر و زمانی زندگی میکنیم که يك قدری باید نسبت به زندگیمان تجدید نظر کنیم و در شرایطی زندگی کنیم که مظاهر تمدن امروزی درش منعکس باشد ما يك قانونی داشتیم بنام قانون توسعه معابر که ملاحظه فرمودید که از آن قانون نتایج بسیار سودمندی گرفتیم و شهرهای ما الان به صورت نسبتاً بهتری و خیلی بهتری میتوانم عرض کنم در آمد ولی امروز جناب آقای خلعتبری به نقطه‌ای رسیده ایم که يك کنتراست Contraste های عجیبی در زندگی مادیده میشود مثلاً در همین شهر تهران يك محله‌ای بنام شمال و غرب تهران داریم که اصلاً قابل مقایسه با جنوب و محله‌ها که اشاره فرمودند نیست یعنی يك حالت متخالفی در زندگی، نه فقط در شهر تهران بلکه در اکثر شهرهای ایران دیده میشود و بنده راجع به اقتصاد که فرمودند فکر میکنم آن ضرب‌المثل فرانسوی شاهد خوبی باشد فرانسویها میگویند هر گاه در جامعه‌ای ساختمان زیاد شد مبین این قسمت است که وضع اقتصادی در آن جامعه به سهولت و صحت حکمفرمانست و اینکه فرمودند رابطه ساختمان و تولیديك رابطه مسلمی است که امور ساختمانی تمام طبقات مختلف جامعه را به کار و امیدارد و به کارمندان و حکایت از بهبود وضع اقتصادی میکند ولی از طرفی يك حقیقتی را اینجا میخواستم عرض کنم که جنابعالی مستحضر باشید، مدتی بود که در بروجرد يك خیابانی بنام خیابان بحر العلوم میخواستند بکشند برای این خیابان ۲۲ سال وزارت کشور شهرداری بروجرد و عرض کنم مقامات مختلفه در مکاتبه بودند يك عده‌ای میگفتند ۱۸ متر باشد و یک عده‌ای میگفتند ۲۴ متر باشد و هر کدام هم به غرض خاصی این مطلب را میگفتند تا بالاخره دولت حاضر دستور داد و نقشه‌اش را تصویب کرد و آن خیابان را خراب کرد ملاحظه کنید جناب آقای خلعتبری، اگر ما يك چنین قانونی را نداشتیم همان حال پیش می‌آمد که خیابان بحر العلوم بروجرد ۲۲ سال طول کشید تا کشیده شد در این صورت بنده تصور میکنم دولت در این خصوص باید يك اقتدار عالی داشته باشد و ضمناً اقدامات عمرانی و ساختمانی که میتوانند بکنند به انکای يك قانون معمولی بتوانند بکنند

چه بهتر من واقعاً خشنود میشوم که يك روز دولت وضع عمده‌ها را بخواهد خدایند و با ببخشید شنیده‌ام کوچهای است آنجا بنام کوچه آشتی کنان که عرض آنرا شنیدم بیش از هشتاد سانتی متر نیست تصدیق بفرمائید که امروز نمیتوان با این کامیونها و وسایط نقلیه و شرایط موجود در آهاز زندگی کرد، در این حالت بنده وقتی این قانون را مطالعه کردم فکر کردم باید از دولت تشکر کرد که ولو چنین برنامه‌داری که مورد نظر جنابعالی هم باشد بخواهد اقدام کند تشکر کنم، باید دولت را کاملاً تشویق کرد و اجازه بفرمائید يك چنین قانونی داشته باشیم و قصد دولت هم این نیست که کسی را بگیرد و باو بگوید تو برو در يك محل مجهولی سکونت کن، چنین چیزی نیست مسأله بهبود زندگی و داشتن يك زندگی بهتری همیشه حتی مورد آرزوی کشورهای مترقی دنیا و پیشرفته دنیا است. امیدوارم با تصویب این قانون دولت از نظر بهداشت و فرهنگ و سازمانهای شهری و لوله کشی و ایجاد يك زندگی بهتری برای مردم موفق شود.

رئیس - آقای وزیر کشاورزی.

وزیر کشاورزی (دکتر آموزگار) - جناب آقای

خلعتبری مطالبی فرمودند که بنده با اجازه آقایان مختصراً جواب عرض میکنم، فرمودند که آیا این لایحه از نظر اقتصادی مطالعه شده یا نه؟ خواستم عرض کنم که در بدو امر يك سال این لایحه مطالعه شد و بعد تقدیم شد و در خود لایحه هم در ماده ۹ ذکر شده که دولت در ایجاد برنامه‌های خانه سازی رعایت اصول اقتصادی و اصول خانه سازی را خواهد کرد بنابراین بنده اطمینان میدهم چنین برنامه‌ای نیست که دولت مکلف باشد تمام سرمایه خود را در برنامه ساختمانی بگذارد و برنامه‌های تولیدی و عمرانی فراموش شود جناب آقای خلعتبری در يك قسمت از فرمایشاتشان فرمودند که دولت اعتبارات را میگیرد و خانه میسازد در صورتیکه این صحیح نیست، در يك قسمت دیگر از فرمایشات خود فرمودند دولت وام بدهد به شرکتهای خصوصی و اینها این کار را بکنند بنده سؤال از ایشان این است که این پول را دولت از کجا بیاورد؟ این مطلبی که در ماده ۹ نوشته شده است شرکتهای خارجی این کار را بکنند برای این است که دولت اعتباری ندارد و همینطور که یکمتر به دیگر هم اینجا عرض کردم خوب بختانه موفق شدیم که جلب توجه شرکتهای خارجی را بکنیم که بیایند در ایران

سرمایه گذاری کنند و خانه‌هایی بسازند و به اقساط در ظرف ۱۱ سال تا ۱۵ سال پولش را از ما بگیرند و این اقساط هم از کارمندان دولت و کسانی که صاحب خانه میشوند ماه بماه از بابت اجاره گرفته شود با این تفاوت که همان پول اجاره را میدهند و پس از ۱۱ سال صاحب خانه میشود و سرمایه گذاری دولت در اینجا بسیار بسیار ناچیز است از این جهت میخواستم عرض کنم نظر این نیست و علت اینکه اسم شرکتهای خارجی گذاشته شده این است که از سرمایه اینها استفاده شود، مطلب بها را هم که توجه فرمودند و در خود لایحه نوشته شده بعد از پرداخت بهای عادلانه تصرف شود بنابراین موضوع رعایت قانون اساسی هم ملحوظ شده است.

رئیس - رأی گرفته میشود به ورود در شور مواد آقایی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱ - بدولت اجازه داده میشود در هر مورد زمینهایی را که برای اجرای برنامه های شهر سازی و خانه سازی لازم و ضروری تشخیص میدهد و همچنین محلاتی را که به علت شهر سازی و بهداشتی باید تخریب و تجدید بنا گردد پس از پرداخت بهای عادلانه بشرح زیر تملك و تصرف نماید.

تبصره ۱ - بهای عادلانه عبارتست از قیمت اراضی بکسال قبل از تاریخ اعلام تصمیم دولت چنانچه این بها از بهای روز بیشتر باشد قیمت عادلانه روز ملاک عمل قرار خواهد گرفت بهای عادلانه بدون در نظر گرفتن منظور از خرید و تأثیر اجرای برنامه های شهر سازی و خانه سازی در قیمتها خواهد بود.

تبصره ۲ - بهای عادلانه توسط کمیسیون کارشناسی مرکب از سه نفر تعیین میشود که یک نفر از طرف دولت نفر دوم از طرف مالک یا مالکین و نفر سوم برضایت طرفین و در صورت عدم توافق و یا استنکاف در تهران از طرف دادستان کل و در سایر نقاط از طرف دادستان شهرستان هر محل انتخاب میشوند.

رأی اکثریت هیئت مزبور قطعی و لازم الاجراء است هر گاه مالک یا مالکین کارشناس خود را حد اکثر ظرف ۱۵ روز از تاریخ اعلام دولت تعیین نکنند دادستان کل یا دادستان شهرستان بشرح فوق این وظیفه را انجام خواهند داد تبصره ۳ - چنانچه اراضی مورد نظر دارای اعیانی از هر

قبیل باشد و همچنین در مورد تجدید بنای محلات قدیمی یا غیر بهداشتی شهرها بهای عادلانه مجموع عرصه و اعیانی نیز بترتیب فوق تعیین و پرداخت میشود.

رئیس - رأی به ماده ۱ گرفته میشود آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲ قرائت شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۲ - چنانچه اعیانی موجود در اراضی محل کسب و پیشه باشد و حق کسب و پیشه بآن تعلق گیرد میزان آن طبق تبصره ۲ ماده ۱ تعیین خواهد شد مشروط بر اینکه محل مزبور حد اقل یکسال قبل از اعلام تصمیم دولت محل کسب و پیشه بوده باشد. در این مورد نفر دوم کمیسیون کارشناسی از طرف صاحب کسب و پیشه تعیین خواهد شد. دولت میتواند بجای پرداخت حق کسب و پیشه تعهد نمایند که پس از انجام برنامه ساختمانی محل کسبی در همان حدود بوی واگذار کنند.

رئیس - کسی اجازه نخواسته رأی بماده ۲ گرفته میشود آقایان موافقین قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۳ - در مواردیکه دولت مقتضی بداند برای تعیین بهای عرصه و اعیانی و حق کسب و پیشه محلاتیکه باید تجدید بنا گردد بتوسط کمیسیون کارشناسی بترتیب زیر قیمت منطقه‌ای تعیین میشود:

الف - بهای عرصه محله‌ایکه باید تجدید بنا گردد بصورت منطقه‌ای تعیین میشود.

ب - بهای اعیانی مشابه بر حسب نوع مصالح و تاریخ احداث و تناسب آن با بهای عرصه و سایر مشخصات تعیین میگردد.

پ - حق کسب و پیشه محله‌ای مشابه بر حسب موقعیت محل و سایر مشخصات معین میشود.

ت - نفر دوم کمیسیون کارشناسی مذکور در تبصره ۲ ماده ۱ توسط سه نفر نماینده مالکین هر منطقه به اکثریت آراء در غیر اینصورت بقید قرعه از بین کارشناسان منتخب آنها تعیین میشود. اگر مالکین منطقه در انتخاب نمایندگان خود توافق نکرده سه نفر نماینده مزبور بقید قرعه از بین مالکین تعیین میگردد.

در صورتیکه نمایندگان مالکین منطقه ظرف مدت

پانزده روز پس از تاریخ اعلام دولت حاضر بتعیین کارشناس نشدند دادستان بنمایندگی آنها تعیین کارشناس خواهد کرد
رئیس - رأی به ماده ۳ گرفته میشود آقایان موافقین قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده ۴ قرائت شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۴ - در مواردیکه مالکیت زمین و اعیانی بنحوی از انحاء متنازع فیه باشد و مدعیان مالکیت نتوانند در انتخاب کارشناس یا نماینده توافق کنند دادستان این تکلیف را انجام خواهد داد بهای تعیین شده پس از آنکه مالک مشخص شد بوی تسلیم خواهد شد - در صورتیکه مالک فوت شده باشد ورثه قانوناً هنوز تعیین نشده باشند دادستان بنمایندگی قانونی از طرف مالک عمل خواهد کرد. همچنین در مواردی که پس از تعیین و پرداخت بها مالک از اعضاء اسناد معامله خودداری نماید دادستان بنمایندگی او اسناد مربوطه را امضاء خواهد کرد.

رئیس - رأی به ماده ۴ گرفته میشود آقایان موافقین قیام فرمائید اکثر برخاستند تصویب شد ماده ۵ قرائت شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۵ - اگر بین تاریخ تعیین بها و تاریخ تصرف دولت مدتی فاصله شود دولت سالیانه ۰.۶٪ اضافه بها بمالک خواهد پرداخت.

تبصره - در صورتیکه دولت طبق ماده دوم بجای پرداخت حق کسب و پیشه تعهد نماید که محل جدیدی واگذار کند سالیانه صدی شش حق کسب و پیشه تعیین شده را از تاریخ تخلیه تا زمان تحویل محل کسب جدید بصاحب حق خواهد پرداخت.

رئیس - رأی بماده ۵ گرفته میشود آقایان موافقین قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده ۶ قرائت شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۶ - از تاریخ تصویب این قانون از نقاطیکه از طرف شهرداری نقشه و بر اصلاحی تعیین و بتصویب مراجع قانونی رسیده و برای اطلاع عموم آگهی شده باشد در صورتیکه مالکین بدون اخذ پروانه از شهرداری اقدام بساختن و هر نوع تجدید بنا و دیوار بنمایند و در اثر توسعه معبر طبق نقشه و بر اصلاحی مزبور آن ساختمان یا دیوار خراب شود مالکین حق مطالبه خسارت بابت بنای

جدید یا دیوار را نخواهند داشت.

رئیس - رأی به ماده ۶ گرفته میشود آقایان موافقین قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۷ قرائت میشود.
(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۷ - اگر اضافه ارزشی که در نتیجه اجراء برنامه های شهرسازی و خانه سازی از املاک خصوصی مجاور نسبت به ارزش آن املاک در تاریخ یکسال قبل از آغاز برنامه های مزبور حاصل گردد بیش از بیست در صد باشد نصف مازاد بدولت تعلق خواهد گرفت این اضافه ارزش بر حسب منطقه از طرف کمیسیون کارشناسی مندرج در این قانون تعیین میگردد مالک میتواند اضافه ارزش تعیین شده را در مدت پنجسال با قسط مساوی پرداخت کند و یا مقداری از اراضی خود را که قیمت آن معادل اضافه ارزش تعیین شده باشد بدولت تحویل دهد.

در صورت استنکاف مالک از پرداخت اضافه ارزش یا انتقال اراضی طلب دولت بابت اضافه ارزش بوسیله اجراء ثبت وصول خواهد شد.

رئیس - آقای خلعتبری

خلعتبری - بنده راجع به این ماده دو تذکر دارم یکی این است که میگوید املاک خصوصی مجاور، آیا منظور همان خانه هائی است که متصل به آخرین حد این محله جدیدالتاسیس، مثلاً محله عربهارا فرض میکنم خراب شده يك حد این میخورده خیابان پامنار فرض کنید آیا خانه ها و اراضی که در طول خیابان پامنار شرق و غرب است اینها مابه التفاوت ارزش را میدهند یا اینکه تا يك کیلومتر یا پانصد متر تا کجاست؟ این مسأله ممکن است اسباب اشکال شود برای مردم و بنظر بنده خوب است از طرف جناب آقای وزیر کشاورزی و با محضر کمیسیون کشاورزی توضیح داده شود که روشن بشود که آیا این مطلبی که عرض میکنم صحیح است یا نه چون اگر غیر از این باشد هیچوقت دیگر نباید بگویند که خیابان ری و کوچه آبشار هم تفاوت قیمت دارد چون تفاوت قیمت زمین در ایران مخصوصاً در تهران متناسب با عملیات شهرسازی و شهرداری نیست، زمین اراج واز گل و اقدسیه هیچ عملیات شهرسازی در آنجا نشده مع هذا متری صد تومان قیمت دارد، پس بنا بر این نمیشود گفت که چون يك محله ای را ساخته اند یا يك خیابانی ساخته شده قیمت زمین حتماً بالا میرود، بسا اوقات به این مناسبات قیمت زمین ممکن است در بعضی جاها به بعضی مناسبات نازل کند ولی آن

وقت مأمورین بیایند بگویند از اینجا تا آنجا مشمول است چون املاک مجاور است، مجاور باید معلوم بشود آن آخرین حد است؟ طبق قانون توسعه معابر مجاور آن خانه ای است که برمیخورد به شارع و خیابان، اگر ۵ متر برای مالک باقی ماند آن پشت سرش دیگر مجاور حساب نمیشود برای اینکه به خیابان راه ندارد این را استدعا میکنم توجه فرمائید مسأله دوم، این مسأله اضافه ارزش است، ما این را در قانون سازمان برنامه داریم که اگر در نتیجه عملیات سازمان برنامه ارزش اضافه شد مالک چیزی بدهد. اما اینجا يك چیز تفاوت دارد در شهرها این محلات خراب که توسعه پیدا میکنند و جایش آپارتمانهای ساخته میشود مثلاً خیابان محله عربهارا خوب وقتی ساخته شد و قیمت ها بالا رفت آن زمین مجاور تفاوت قیمت پیدا کرد اگر آن طور یکسره بنده گفتم مجاور الی غیرالنهايه است و حدی ندارد آن وقت برای عده زیادی اسباب زحمت میشود، برای اینکه اشخاصی که در مجاورت این محله ها می نشینند در آمد آنها کم است، در آمد اینها زیاد نیست بقال و عطار و مستخدم عادی دولت و اینها در این محل و در خانه های قدیمی اطراف می نشینند اینها در آمدشان کمتر از زندگیشان است و متناسب با زندگیشان نیست پس انداز هم ندارند، وقتی يك چنین قانونی تصویب فرمودید آمدند تفاوت مازاد ۲۰ در صد را متری دوپست تومان، متری صد تومان، گرفتند فرض کنید آمدند بقیه يك نفر دبیر را گرفتند جناب آقای وزیر فرهنگ دبیر شما که در آنجا هزار زرع زمین دارد آن هم از پدرش به ارث برده، آنوقت متری سه شاهی بوده حالا شده متری پانصد تومان، این تفاوت ارزش را بفرمائید از کجا بیارند بدهد مستخدم عادی، عمله، بقال، عطار، اینها میتوانند این اضافه ارزش را بپردازند برای اینکه يك محله ای است که مردمش در آمد زیاد ندارند، این است که از لحاظ شرایط اقتصادی که عرض کردم یکی همین بود، این است که خواهش دارم اگر جوابی دارید بفرمائید.

رئیس - آقای صارمی موافقید؟ (صارمی - بله) بفرمائید.

صارمی - بنده خیال میکنم بسیار عادلانه است که حق مرغوبیت از املاکی که در مجاورت شهر سازی واقع می شود گرفته شود و این کار هم منحصر به اینجا نیست در دنیا معمول است، فرض بفرمائید در امریکا معمول است که اگر يك قسمت از شهر فرسوده و خراب شود دولت آن را

خریداری میکنند و شروع میشود به ساختمان شهر جدیدی و حتی در نقاطی که احتمال میرود به اینکه اقدامات احیا و آبادی بشود و موجب ترقی قیمت املاک مجاور شود تا پنجاه درصد حتی مرغوبیت و افزایش قیمت گرفته میشود البته همانطور که جناب آقای خلعتبری فرمودند از مجاورت منظور این است که مجاور در قسمتی باشد که ساختمان خواهد شد والا با طول فرض بفرمائید چندین صدمتر معنی نخواهد داشت و قطعاً در این مورد آقای وزیر کشاورزی توضیح خواهند داد ولی موضوعی که فرمودید اگر چنانچه قیمت املاکی ترقی کند اشخاص توانائی پرداخت اضافه مرغوبیت ندانند این خارج از انصاف است که دولت در یک محلی چهارصد میلیون تومان خرج کند و در اثر خرج این چهارصد میلیون اشخاصی که شب در خانهشان خوابیده اند به خودی خود املاکشان ترقی کند آن وقت در مقابل این چهارصد میلیون هزینه ای که مربوط به بودجه عمومی مملکت است آنها اضافه قیمتی پیدا میکنند بدون اینکه دیناری بپردازند، این آقای دبیری که فرمودید هزار متر زمین دارد، هزار متر زمینش متری صد تومان میشود پانصد تومان چهارصد هزار تومان اضافه قیمت پیدا میکند اگر نتواند بپردازد ۲۰۰ متر زمینش را میفروشد و این اضافه ارزش را میپردازد صد متر را میفروشد باقیش هم پیشکش او باشد که دولت آمده مبالغی خرج کرده بنده میخواستم عرض کنم اگر چه وقت تنگ است و باید کارهایی انجام داد معذک کله يك اقدامات بزرگ و يك لوايح بزرگی را داریم میگذرانیم اینجا که اگر چنانچه متصدیان امر توضیحات میدادند متوجه میشدیم که اهمیت لایحه ای که مطرح است، چقدر خواهد بود و در نتیجه ملت ایران متوجه این اقدامات اصلاحاتی میشد مثلاً در همین مورد آقای وزیر کشاورزی در کمیسیون توضیح دادند که در مرحله اول پروژه ساختمان ۱۵ هزار آپارتمان دارند که در مرحله اول شروع به ساختمان خواهند کرد این بخودی خود از لحاظ آسایش مردم و رفاه اهالی و عمران مملکت تأثیر دارد متأسفانه وقت کم است و زیاد نمیشود توضیح داد ولی ضرورت دارد به نحو ای که دولت نظر دارد و آقای وزیر کشاورزی تا اندازه ای توضیح میدادند که مردم ملت ایران مستحضر میشدند که چه اقداماتی در آبادی و عمران مملکت انجام میشود.

رئیس - آقای وزیر کشاورزی

وزیر کشاورزی - بنده قبلاً خواستم عرض کنم سطر دوم از ماده ۷ این کلمه «از» باید بشود «در» در چاپ اشتباه شده است یعنی خانه سازی در املاک خصوصی مجاور است نه از املاک خصوصی مجاور این اشتباه چاپی است اما بیشتر از عریض بنده را جناب آقای صارمی فرمودند، مطلبی که راجع بکلمه مجاور جناب آقای خلعتبری مطرح فرمودند در قانون اگر يك حدی را مثلاً ۵۰ متر یا ۵۰۰ متر برای اضافه ارزش تعیین کرد ممکن است در جائی ۵۰۰ متری هم اضافه ارزش پیدا بکنند ولی قانون محدودش کرده است ولی ملاحظه فرمودید که تعیین اضافه ارزش مربوط به يك کمیسیون کارشناسی است که در آن نماینده مالك و نماینده دادستان است و البته هر چه عادلانه باشد رأی میدهند و اگر محلی اضافه ارزش پیدا کرده باشد کسی چیزی نخواهد داد، توجه بفرمائید که تا صدی بیست معاف است از صدی بیست بیلا نصف مسازاد یعنی اگر زمینی اضافه ارزشی ۲۵٪ پیدا کرد در مقابل ۲۵٪ که به مالك میرسد ۲۵٪ بدولت میدهد دیگر عادلانه تر از این چه باشد من باب مثال عرض کنم الان برنامه خانه سازی که مادرشمال غرب تهران شروع کرده ایم بدون اینکه صاحبان اراضی که اطراف آنجا واقع شده اند زحمتی کشیده باشند در اثر اقدامات دولت و بردن آب به آنجا و برق به آنجا و ساختن ۱۲۰۰ آپارتمان آنجا زمینی که شاید تا متری ۱۵ ریال قیمت نداشت الان ۱۵ تومان شده و شاید سال دیگر بشود ۵۰ تومان قطعاً تصدیق میفرمائید که کسی که ۵۰۰ هزار متر زمین دارد و يك مرتبه قیمت متری ۵۰ تومان بالا میرود نصف اضافه مازاد را بدولت بدهد که او هم برای برنامه های عمرانی به کاربرد و از اینکار ضرری باو نخواهد خورد.

رئیس - رأی گرفته میشود به ماده ۷ آقايانی که با ماده ۷ موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۸ - نقل و انتقالات مضمون این قانون از پرداخت هر گونه مالیات و عوارض و سایر هزینه های مربوط به استثناء حق الثبت مساف خواهد بود حقی که بسر دفتران دفاتر رسمی تعلق میگیرد بالنسبه توسط طرفین پرداخت خواهد شد. رئیس - رأی گرفته میشود به ماده ۸ آقايان موافقین قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹ قرائت شود

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۹ - بدولت اجازه داده میشود در اجرای برنامه های خانه سازی و شهر سازی با سرمایه های داخلی یا خارجی مشارکت نموده و طبق اصول بازرگانی عمل نماید.

وزارت دارائی مجاز است با تصویب هیئت وزیران ضمانت پرداخت اقساط قرارداد های منعقد مربوط به برنامه های خانه سازی و شهر سازی را بنماید.

دولت در اجرای برنامه های خانه سازی و شهر سازی رعایت اصول اقتصادی و ایجاد هم آهنکی بین برنامه های تولیدی و عمرانی را خواهد نمود.

تبصره - بانک ملی ایران در مقابل ضمانت متقابل وزارت دارائی ضمانت مندرجه ذر این ماده را بجای وزارت دارائی مینماید.

رئیس - آقای عمیدی نوری.

عمیدی نوری - بنده خواستم این نکته روشن شود که اجرای این برنامه های خانه سازی که اینجا اجازه داده شده است که با مشارکت سرمایه های خارجی باشد يك اصلی ما داریم و تا حال معمول بود و رعایت شده که خارجی در ایران حق تملك ندارد، فقط برای خارجی، برای کسب و کارشان حق يك تملك برایشان قائلند این اصلی است که رعایت شده و فلسفه اش هم این بود که خارجی ها نتوانند از این راه در مملکت ایران به عنوان خرید اراضی و املاک به تدریج يك مالکیت وسیعتری را پیدا کنند و این اصل همیشه رعایت شده و در قوانین ما هست حالا این ماده که واقماً يك لایحه جدیدی است که بعضی قسمتها هم تاحدی تند است که باید خوب زودتر انجام شود و نمیشود حالا اصلاحی کرد والا بنده يك نکاتی داشتم و در کمیسیون دادگستری هم بودم در موقعی که مطرح بود گرفتار کمیسیون دارائی بودم ولی این نکته را خواستم متذکر شوم که این شرکت هایی که بوجود می آید و از سرمایه های خارجی استفاده میشود باید منحصرأ مربوط به اموال منقول باشد یعنی برای خانه سازی اما نه اینکه این شرکتهای خارجی اگر سرمایه ای می گذارند این محلات قدیمی مسا مخالف بهداشت است و این اراضی وسیعی که به قصد شهر سازی خریداری میشود عین ملك نباید خریداری شود (یکی از نمایندگان - چنین نظری نیست) میدانم که چنین نظری نیست ولی این ماده وقتی اینطور است که در اجرای اینکار مشارکت بین سرمایه های داخلی و خارجی بوده، خوب مشارکت معنی اش این است که الان خرابی محله عرب ها و فردا يك

محل های دیگر خریداری و خراب میشود چون قانون عمومیت دارد و در تمام ایران خریداری میشود بوسیله شرکت های خارجی نتیجه اش این است که در يك ملكی شرکتهای خارجی ممکن است مشارکت داشته باشند یعنی اگر سهم ۵۰ و ۵۰ باشد يك زمین وسیعی صد هزار متری خریداری بشود بهر حال ۵۰ درصد از عین آن ملك مال آن سرمایه دار خارجی است این که نمیشود گفت نیست يك کسی که می آید شریک میشود ۵۰ یا ۵۰٪ تمام این جنبه ها را دارد بنده خواستم این نکته روشن شود و جناب آقای وزیر کشاورزی این مطلب را در مجلس توضیح بدهند و در این سرمایه گذاری خارجی این نکته کاملاً ملحوظ گردد که آنها از لحاظ ساختمان و از نظر بازرگانی اگر چنین سرمایه ای می آورند میتوانند شرکت کنند و الا در غیر منقول در مملکت ما از نظر زمین و ساختن متعلق بخود اجازه تملك ندارند و این مطلب باید روشن شود.

رئیس - آقای صدرزاده بفرمائید.

صدرزاده - گذشته از این که این نکته ای را که جناب آقای عمیدی نوری فرمودند مورد توجه وزارت کشاورزی و کمیسیون بوده، در ماده ۹ عبارتی هست که کاملاً این مقصود را میفهماند استفاده از این سرمایه خارجی در این مورد فقط برای ساختن است نه برای تملك کردن زیرا که میگوید وزارت دارائی مجاز است با تصویب هیأت وزیران ضمانت پرداخت اقساط قرارداد های منعقد مربوط به برنامه های خانه سازی و شهر سازی را بنماید آنها تنها پولی میدهند وزارت دارائی هم ضمانت میکند که پول آنها را پس بدهد و مطلقاً حق تملکی هم ندارند و ماده هم بصراحت این حقیقت را میرساند.

رئیس - آقای خلعتبری بفرمائید.

خلعتبری - يك اشتباهی اینجا تصور شده که شاید بنده بسا اصل فکر خانه سازی مخالف هستم در صورتی که بنده همیشه طرفدار این فکر بودم که از طریق دادن اعتبار و کمک بطبقات مختلفه کشور هم صاحب خانه بشوند ۵۰ مرتبه نطق کردم و این دیگر برای بنده قابل پس گرفتن نیست تنها بدولت تذکره کردم در طریقش، بنده فکر میکنم که این طریق ما را بمنظور نمیرساند مرتبه اول جوابی که آقای وزیر کشاورزی دادند همان مطلبی بود که بنده هم در نظر داشتم و فرمودند که مسا اعتبار نداریم پس مرحله اول مسلم شد که ما اعتباری برای این کار نداریم بهزار و

يك دليل، ديگر دليل اولش كافي است توپخانه باروت ندارد خوب بايد تهيه كرد از كجا بايد تهيه كرد؟ بايد پول تهيه كرد بنده هم ميدانم از كجا بايد تهيه كرد از سرمايه هاي خارجي بنده عرض ميكند اين سرمايه هاي خارجي اگر قرار شد در ملكت بكار بيفتد اين را بكارى بيندازيم كه نفع بيشتري از لحاظ اقتصاد ملكت داشته باشد و حالا برنامه خانه سازي هم بسيار خوبست و بنده هم قبول دارم و بايد هم بشود، در تمام شهرها و در دهات انجام بشود. خارجي ها هميشه حاضرند قرض بدهند در آنجاهاي كه نفعش مسلم باشد و پول زودتر بر گردد، اگر پول قدرى معطل بشود و يا نفعش كم باشد حاضر نميشوند والا شما برويد بايست خارجيها بگويند كه ما ۳۰ هزار هكتار زمين در شمال در اختيارتان ميگذاريم براي چايبكاري، براي مراكبات، اگر آنها آمدند، بگويند بيائيد راديو بسازيد اگر آمدند، ذوب آهن بسازيد اگر آمدند، اينها ميخواهند در محلهائي كه زودپولشان وصول ميشود و پول تبديل ميشود منافعتشان را بگيرند و ببرند، بنده ميگويم اينرا هم قبول دارم آنها پول بياورند خانه هم ساخته بشود مردم ايران صاحب خانه بشوند ولي عرض ميكند حالا كه ميخواهيد اين كار را بكنيد اين طريقي كه ميرويد غلط ميرويد، ملك وشركت دولت در يك كار بازرگاني كه دارد ميكند بنده سابقه دارم يك شركت سهامى ساختمانى تاسيس شد در زمان اعلىحضرت فقيد و شخصى مثل داور متصدى آن كار شد، بعد از دو سال شركت سهامى ساختمانى با ۳۲ ميليون تومان اعتبار در آن روز ورشكسته شد بنده روى اين سابقه عرض ميكند اين كارى كه ميكنيد و باحسن نيت و به نيت اجرائى برنامه هاي خانه سازى است، در كشور ما و در بعضى از كشورهاي ديگر اين قبيل كارها را كردند فقط يك چيزى هست كه آن كشورها خودشان سرمايه هاي كافي براي اين كار داشته اند اينقدر سرمايه ندارند كه ۵۰ ساله ۶۰ ساله بشركتهاي خصوصى قرض ميدهند و شركت هاي خصوصى خانه ميسازند و از مردم باقسط پولش را ميگيرند و شركت هاي خارجي كه اينجا ميآيند وقتى كه دولت ميگويد من اعتبار ندارم او هم مي فهمد كه دولت اعتبار ندارد براي اين كار، پس ميگويند كه من يك تضميني ميخواهم براي اينكار تضمين را كى ميدهد؟ تضمين را بانك ملي ميدهد آخر حساب بفرمائيد آنجا بانك ملي جاي ديگر بانك ملي، امكانات بانك ملي را شما در نظر بگيريد كه اگر اين برنامه رسيد به هزار ميليون و قسطش رسيد

آن خارجي كه ملاحظه نميكند ميگويد پول من را بدهيد بانك ملي قبول دارد كه ميتواند ۵۰۰ ميليون تومان و بسا هزار ميليون تومان پول اين اقساط را بپردازد اگر اين امكانات را توجه فرموديد و مطالعه كرديد كه به بانك ملي لطمه وارد نميآيد با اين تضمينات پشت سر هم كه بعهده او ميگذاريد بنده حرفى ندارم آنوقت تازه اگر اين كارها هم بشود بعقيده بنده با شركت هاي خارجي صحبت كنيد كه خودشان بيايند بدون مشاركت دولت بدون اين كه دولت يكشاهى خرج كند، پول پرسنل بدهد مردم را ناراضى بكنند با مردم طرف بشود هزينه هاي را متحمل بشود يك قانونى مي آوريد و اختيار ميدهيد بيك شركت كه او با صدميليون دلار يا صدميليون مارك خانه ميساخت و پول آن را باقسط ميگرفت بعد از ۲۰ سال هم تمام ميشود و ميرفت تا دولت در اين امر بازرگاني ضررى نكرده باشد بنده ديشب در روزنامه هردال - تريون خواندم كه دولت انگلستان از صادرات ذغال امسال ۶۷ ميليون ليبره ضرر داده دولت انگليس در تجارت ذغال سنگ امسال اينقدر ضرر داده و در اينجا در دستگاه خودمان از لحاظ مالي بنده نميدانم چه جور خواهد شد انشاءالله خداوند توفيق عنايت كند عده اي كه مأمور اين كار هستند موفق بشوند خانه براي مردم بسازند و در اختيار آنها قرار بدهند بنده از خدا ميخواهم فقط از لحاظ اقتصادى اين تذكرات را دادم كه دولت در اجرائى اين لايحه بيشتر توجه كند والا اين قانون را تصويب كرديم و بدولت هم داديم و بعد از چهار سال آمدند گفتند كه نميشود يا اجرا نشد بنظر بنده آن وقت آن ناراحتى اعضايش بيشتر است اين است كه بنده اگر امروز يك تذكره اي دادم تصور نرود كه من با اينكار مخالفم بخير بنده مخالفتى با اين كار ندارم و صددرصد موافق هستم و خيلى هم مترقى است، تذكرات براي اينست كه در طريق اجرائى آن اشتباه نفرمايند و البته آقاى وزير فرهنگ و همچنين جناب آقاى نخست وزير شريف بپردازند كلنگ آنرا بزمين زدند در همين اطراف تهران هم بود با يك برنامه معين ۸ ماه يا يكسال ديگر ۳۰۰ خانه ميسازند و به معلمين فرهنگ تحويل ميدهند و بنده تقدير ميكند زيرا كه اين فكر فكر خوبى است و در همه جا بكنيد ولى ميخواستم از يك طريقي برويد كه عملى باشد و مردم را از اين وضع خلاص كنيد و اگر ميتوانيد بدون كمك كنيد كه از خرج اضافى دور باشد و بنا بر اين بنده با اين كار موافق هستم.

رئيس - رأى گرفته ميشود بماده ۹ آقاىاني كه باماده ۹ موافقت قيام بفرمايند (اكثر برخاستند) تصويب شده ماده ۱۰ قرائت ميشود.

(بشرح ذيل قرائت شد)

ماده ۱۰ - دولت مأمور اجرائى اين قانون است و آئيننامه اجرائى اين قانون بتصويب هيأت وزيران خواهد رسيد. رئيس - آقاىاني كه با ماده ۱۰ موافقت قيام بفرمايند (اكثر برخاستند) تصويب شد، ماده الحاقى پيشنهاده شده است قرائت ميشود.

(بشرح ذيل قرائت شد)

اينجناب پيشنهاده مينمايد ماده زير بعنوان ماده الحاقى بلايحه اضافه شود.

هيچكس مجاز نيست بدون تحصيل اجازه وزارت فرهنگ در مجاورت ابنيه تاريخى كه از طرف وزارت نامبرده بنا جلب نظر انجمن آثار ملي تعيين واعلام خواهد شد بنائى احداث نمايد. ابتهاج

رئيس - آقاى ابتهاج بفرمائيد.

ابتهاج - اين پيشنهاده بنده بيشتر مربوط باصفهان است زيرا كه اخيراً يك مهمانخانه اي در مجاورت مدرسه چهار باغ اصفهان ساخته ميشود در صورتى كه در اصفهان در كنار رودخانه خيلى جا بود و ممكن است اين ساختمان به منظره اين مدرسه چهارباغ صدمه اي وارد كند روى اين نظر كه بعد هم ممكن است در تخت جشيد و در نقاط ديگر نظاير اين ها اشخاصى بيايند بناهايى احداث كنند بنده خواستم چون شهردارى ها در بعضى جا ها نمى توانند بيايند با نظر وزارت فرهنگ با نظر انجمن آثار ملي نقشه آنها را ببينند و يك حدى معين كنند كه لطمه اي به ابنيه تاريخى وارد نشود.

رئيس - آقاى وزير فرهنگ.

وزير فرهنگ - اصولاً نظر جناب آقاى ابتهاج مورد تأييد و حتى تقدير است براي اينكه توجه به آثار ملي با اين درجه مي فرمايند بنده بايد عرض كنم كه البته در قانون عقيقات يك مقرراتى هست ولى بساين ترتيب روشن نيست درصراحت ندارد ولى در نظر داريم با اين كه اين قانون را تكميل كنيم و اين قسمت هم مورد توجه دولت خواهد بود، چون تصويب اين بصره موجب خواهد شد كه لايحه دو مرتبه بسا بر گردد با اين توضيحاتى كه عرض كردم

خواهش ميكند پيشنهاده تان را پس بگيريد بعد نظر تان البته تأمين خواهد شد.

رئيس - آقاى ابتهاج پس ميگيريد؟

ابتهاج - بنده با توضيحي كه جناب آقاى وزير فرهنگ فرمودند پس ميگيرم.

رئيس - چون در كليات آخر مخالفتى نيست رأى گرفته ميشود بتمام مواد اين لايحه آقاىاني كه موافقت قيام بفرمايند (اكثر برخاستند) تصويب شد بدولت ابلاغ ميشود.

۱۶ - تقديم لايحه جلب سياحان خارجي بوسيله آقاى وزير كشاورزي

رئيس - آقاى وزير كشاورزي فرمايشي داريد بفرمائيد وزير كشاورزي - بنده خواستم از توجه آقاىان محترم از تصويب اين لايحه تشكر كنم و ضمناً لايحه اي است راجع ب جلب سياحان خارجي كه تقديم ميشود.

۱۷ - شور دوم گزارش كميسيون فرهنگ راجع به تاسيس دانشكده و مدارس عالي ملي و ارسال به مجلس سنا

رئيس - به كميسيون فرستاده ميشود. يك طر حى است كه از طرف آقاىان نمايندگان راجع بتاسيس دانشكده هاي ملي است. گزارش كميسيون فرهنگ قرائت ميشود. (بشرح زير قرائت شد)

گزارش از كميسيون فرهنگ به مجلس شوراي ملي كميسيون فرهنگ در جلسه دوشنبه ۳۹/۳/۹ طرح پيشنهادهى جمعى از آقاىان نمايندگان راجع به تاسيس دانشكده هاي ملي را براي شور دوم بنا حضور آقاى وزير فرهنگ مورد رسيدگى قرار داد و با توجه به پيشنهادهات با اصلاحاتى تصويب نمود اينك گزارش آنرا بشرح ذيل بمجلس شوراي ملي تقديم مي دارد:

ماده ۱ - وزارت فرهنگ مجاز است با اشخاصى كه صلاحيت اخلاقى و مالي آنان را تأييد نمايد اجازه تاسيس يك يا چند دانشكده و يا مدرسه عالي كه متناسب با احتياجات كشور باشد در هر يك از نقاط كشور كه مناسب و مقتضى بدانند با تصويب شوراي عالي فرهنگ اعطاء كند.

تبصره - اعطاء اجازه بمؤسسات و اشخاصى هاي حقوقى كه بمنظور انجام خدمات فرهنگى تشكيل و طبق مقررات به ثبت رسيده و يا برسد مشروط با اين است كه براي اداره كردن دانشكده شخصى را تعيين و معرفى نمايند كه واجد شرايط مندرج در اين قانون بوده و مسئوليت اداره كردن دانشكده

بامدرسه عالی را از هر جهت رسماً بر عهده گیرد.
 ماده ۲ - مؤسس باید اعتباراتی که برای دانشکده یا مدرسه عالی که تقاضای تأسیس آنرا دارد تهیه نموده بامدارک آن ضمیمه درخواست خود بوزارت فرهنگ تقدیم نماید و صدور اجازه تأسیس موکول باین است که اعتبارات بنظر وزارت فرهنگ موجه و مکفی بوده باشد.
 ماده ۳ - مؤسس برای اداره کردن دانشکده یا مدرسه عالی کسی را بوزارت فرهنگ معرفی نماید که لاقلاً واجد شرایط زیر باشد:

- ۱ - داشتن درجه دکتری در رشته مربوط یا معادل آن.
  - ۲ - لاقلاً ۳۵ سال سن داشته باشد.
  - ۳ - دارای پنجسال تدریس در دانشکده های ایران و یا خارجه و یا ده سال سابقه تعلیماتی فرهنگی.
  - ۴ - تابعیت ایران.
- تبصره - در صورتیکه مؤسس تقاضا نماید وزارت فرهنگ با رعایت شرایط فوق مدیری را معرفی خواهد نمود.
 ماده ۴ - استادان و دانشیاران و دبیرانی که رئیس دانشکده برای تدریس در دانشکده انتخاب بنماید باید با موافقت وزارت فرهنگ بوده و صلاحیت علمی آنها برای تدریس در رشته مربوط مورد تصویب شورای عالی فرهنگ باشد.

شرایط استخدام استادان و دانشیاران و دبیران و حقوق و مزایای آنان بر طبق آئین نامه این قانون خواهد بود.

ماده ۵ - اساسنامه هر دانشکده و یا مدرسه عالی که در آن شرایط ورود و دوره تحصیلات و مقررات امتحانات و گواهی نامه تعیین میگردند بجز بر نامه تحصیلی باید بتصویب شورای عالی فرهنگ برسد و مبلغ ورودی و ماهیانه های که از محصلین برای تأمین بودجه دانشکده دریافت میشود و همچنین عده محصلینی که در هر سال باید در دانشکده پذیرفته شوند با موافقت وزارت فرهنگ خواهد بود.

ماده ۶ - وزارت فرهنگ مکلف است همه ساله در بودجه خود مبلغی برای کمک به بودجه این قبیل دانشکده ها و مدارس عالی منظور نماید و در مقابله میتواند بمتناسب مساعدتی که مینماید يك عده محصل غیر متمکن که واجد شرایط تحصیلی باشند بدانشکده معرفی کند که برابگان و یا با ماهیانه کمتری تحصیل نمایند.

ماده ۷ - دانشجویان اینگونه دانشکده ها و یا مدارس عالی از لحاظ نظام وظیفه و مزایای دانشنامه و همچنین

فارغ التحصیلان رتبه اول دانشکده ها از جهت اعزام بخارج بخرج دولت مانند دانشجویان دانشکده های دولتی خواهد بود.

ماده ۸ - در صورتیکه دانشکده ها و مدارس عالی مذکور در این قانون نقائص و معایب فنی و یا اداری داشته باشند و مؤسس یا مؤسسين با اخطار قبلی وزارت فرهنگ معایب و نقائص را مرتفع نسازند وزارت فرهنگ مکلف است با تصویب شورای عالی فرهنگ آن دانشکده یا مدرسه عالی را تعطیل و اجازه آنرا لغو نماید.

تعیین تکلیف دانشجویان این قبیل دانشکده ها و یا مدارس عالی طبق آئین نامه ای خواهد بود که وزارت فرهنگ تهیه مینماید.

ماده ۹ - اشخاص حقیقی یا حقوقی که قسمتی از درآمد سالیانه خود را باینگونه دانشکده ها و یا مدارس عالی میدهند و جوه پرداختی بحساب هزینه قابل قبول مالیات بردرآمدشان در همان سال منظور میگردد.

ماده ۱۰ - وزارت فرهنگ مکلف است پس از تصویب این قانون آئین نامه های آنرا ظرف سه ماه تهیه و پس از تصویب هیئت دولت بموقع اجرا گذارد.

ماده ۱۱ - وزارت فرهنگ مأمور اجرای این قانون میباشد.
 مخبر کمیسیون فرهنگ - صدرزاده

رئیس - ماده بماده مطرح میشود - ماده اول مطرح است آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - بنده از مطرح بودن این لایحه این استفاده را میکنم که بوزارت فرهنگ يك مطلبی را یادآوری کرده باشم ما در حال حاضر ۱۴ هزار نفر محصل ایرانی در خارج داریم که مشغول تحصیل هستند ۱۲ هزار نفر محصل داریم با توجه به مخارجی که برای این محصلین میشود اگر مثلاً خرج محصلین ایرانی در آمریکا در حدود ۲۰۰ دلار یا ۱۵۰۰ تومان یا ۱۰۰۰ تومان و محصلین ایرانی در اروپا را کمتر بگیریم هر ماه هر محصلی هزار تومان پول ایران را در آنجا ها خرج میکنند و در ماه میشود ۱۴ میلیون تومان پول این مملکت خرج این آقایان میشود که انشاء الله بر میگردند و خدمت بمملکت میکنند و در سال اگر دوازده چهارده میلیون بگیریم تقریباً عرض میکنم اگر ۲۰ میلیون بگیریم و از کسانی که توانسته اند در این جا وارد دبیرستان بشوند و اخراج شده اند و آنها را بارویا فرستاده اند صرف نظر کنیم فقط آنهایی را بگیریم که به دانشگاه رفته اند و در

دانشگاهها میخواهند دوره خودشان را تکمیل کنند يك دوره کامل بطور متوسط ۵ سال است بعضی دروس ۴ سال است بعضی تخصصی ها ۷ سال و ۹ سال ولی متوسط ۵ سال پنج دوست میلیون میشود يك میلیارد تومان پول این مملکت برای يك دوره این محصلین در خارج صرف میشود خوب قطعاً راه حلی هم نبوده خیلی هم جای خوشوقتی است که این آقایان دارند تحصیل میکنند و انشاء الله منشأ خدمات بزرگی خواهند ولی با توجه باین که هر دوره تحصیلی يك میلیارد از پول این مملکت بیرون میرود چقدر خوب بود فکری میشد طرحی ریخته میشد تا آنقدر که ممکن است از این خارج شدن پول و رفتن محصلین بخارج جلوگیری بشود و وسایل محصلین در ایران تأمین بشود (یک نفر از نمایندگان - معلم نداشتند) معلم آوردن هم اشکالاتی دارد آقای وزیر فرهنگ هم بیشتر از من وارد هستند اشکالاتی میدانند ولی امیدوارم باینهزینه هتکفت توجه بشود صلاح نیست باین وضع ادامه داده شود.
 رئیس - آقای وزیر فرهنگ.

وزیر فرهنگ - این حسابی که فرمودند که تعداد محصلین در خارج چقدر است و چقدر خرجشان میشود البته کم و بیش صحیح است ولی تصور نمیکنم راه اینکه مردم بچه هایشان را کمتر بخارج بفرستند و این پول را خرج نکنند این باشد البته در حال حاضر این مبلغ ماهی ۱۴ میلیونی که فرمودید مردم خرج میکنند و وزارت فرهنگ در حدود ماهی ۲/۵ میلیون تومان از این پول را میدهد و بقیه را خود مردم میدهند بنا بر این راه اینکه ما بیاییم بمردم بگوئیم بچه ها را بخارج نفرستید و پول آن را بما بدهید تا دانشگاه اینجا درست کنیم برای نسل آینده البته يك همچو خرجی حرفی معقول نیست ، سه مردم انتظار يك همچو تقاضائی را دارند از دولت که بچه هایشان را بخارج نفرستند و بگذارند اینجا و پول آنها را بدهند بما که ما دانشگاه درست کنیم برای نسل آینده و سنوات بعد و البته يك همچو چیزی معقول هست و راهش تنها دو چیز است یکی اینکه ما سعی کنیم دانشگاههای دولتی را توسعه بدهیم و وسایل تحصیل عده بیشتری را فراهم کنیم که مشغولیم و شاید این کار را میکنم و آقایان هم برای آمار میتوانند قضاوت کنند که هر سال به تعداد دانشجویانی که در ایران تحصیل میکنند افزوده میشود يك راه چنین است که بدست خود این مردم يك دانشگاههایی بوجود بیاید

ولی البته باید دارای يك شرایطی باشد که هر کس برای جلب منافع يك مؤسسه ای را بنام دانشکده و مدرسه عالی بوجود نیارد این است که طرحی را که آقایان تهیه کرده اند برای این منظور است و شرایطی که در نظر گرفته شده همه بخیر و مصلحت است.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۱ آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده ۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۲ - مؤسس باید اعتباراتی که برای دانشکده یا مدرسه عالی که تقاضای تأسیس آنرا دارد تهیه نموده بامدارک آن ضمیمه درخواست خود بوزارت فرهنگ تقدیم نماید و حدود اجازه تأسیس موکول باین است که اعتبارات بنظر وزارت فرهنگ موجه و مکفی بوده باشد.

رئیس - آقایانیکه با ماده ۲ موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده سه قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۳ - مؤسس برای اداره کردن دانشکده یا مدرسه عالی کسی را بوزارت فرهنگ معرفی نماید که لاقلاً واجد شرایط زیر باشد:

- ۱ - داشتن درجه دکتری در رشته مربوط یا معادل آن.
- ۲ - لاقلاً ۳۵ سال سن داشته باشد.
- ۳ - دارای پنجسال تدریس در دانشکده های ایران و یا خارجه و یا ده سال سابقه تعلیماتی فرهنگی.
- ۴ - تابعیت ایران.

تبصره - در صورتیکه مؤسس تقاضا نماید وزارت فرهنگ با رعایت شرایط فوق مدیری را معرفی خواهد نمود.

رئیس - آقایانی که با ماده ۳ موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شده ، ماده ۴ قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۴ - استادان و دانشیاران و دبیرانی که رئیس دانشکده برای تدریس در دانشکده انتخاب بنماید باید با موافقت وزارت فرهنگ بوده و صلاحیت علمی آنها برای تدریس در رشته مربوط مورد تصویب شورای عالی فرهنگ باشد.
 شرایط استخدام استادان و دانشیاران و دبیران و حقوق و مزایای آنان بر طبق آئین نامه این قانون خواهد بود.
 رئیس - آقایانی که با ماده ۴ موافقت قیام بفرمایند

(اکثر برخاستند) تصویب شد، ماده ۵ قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۵ - اساسنامه هر دانشکده و یا مدرسه عالی که در آن شرایط ورود و دوره تحصیلات و مقررات امتحانات و گواهی نامه تعیین میگردد و نیز برنامه تحصیلی باید بتصویب شورای عالی فرهنگ برسد و مبلغ ورودی و ماهیانه ای که از محصلین برای تأمین بودجه دانشکده دریافت میشود و همچنین عده محصلینی که در هر سال باید در دانشکده پذیرفته شوند با موافقت وزارت فرهنگ خواهد بود.

رئیس - آقایانی که با ماده ۵ موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۶ قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۶ - وزارت فرهنگ مکلف است همه ساله در بودجه خود مبلغی برای کمک به بودجه این قبیل دانشکده ها و مدارس عالی منظور نماید و در مقابل میتواند به تناسب مساعدتی که می نماید یک عده محصل غیر متمکن که واجد شرایط تحصیل باشند بدانشکده معرفی کند که برای بگن یا با ماهیانه کمتری تحصیل نمایند.

رئیس - آقای بزرگ ابراهیمی بفرمائید.

بزرگ ابراهیمی - بزرگترین درد در دانشگاهها و دانشکده های ما کمبود استاد است بنده معتقدم بجای این که ما از وزارت فرهنگ پول بخواهیم و کمک از وزارت فرهنگ بخواهیم بجای آن یک عده استاد صاحب مقام فنی را باین دانشکده ها معرفی کنند در مقابل این عمل دیگر احتیاجی به کمک خواستن نیست و اگر وزارت فرهنگ استاد خوب و کار آزموده و صحیح بدهد از دادن پول بهتر است.

رئیس - آقای وزیر فرهنگ.

وزیر فرهنگ - پیشنهاد آقای بزرگ ابراهیمی پیشنهاد بسیار خوبی است و بنده قبول می کنم با قید یک جمله بدلیل مبلهی برای کمک به بودجه این قبیل دانشکده ها و مدارس عالی منظور نماید و بنا از حیث استاد و معلم با آن کمک نماید این جمله را اگر آقایان موافقت بفرمایند اضافه شود.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۶ با اصلاحی که شد آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده هفتم قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۷ - دانشجویان اینگونه دانشکده ها و یا مدارس عالی از لحاظ نظام وظیفه و مزایای دانشنامه و همچنین

فارع التحصیلان رتبه اول دانشکده ها از جهت اعزام به خارج بخرج دولت مانند دانشجویان دانشکده های دولتی خواهد بود.

رئیس - آقایانی که با ماده ۷ موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده ۸ قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۸ - در صورتیکه دانشکده ها و مدارس عالی مذکور در این قانون خالص و معایب فنی و یا اداری داشته باشند و مؤسس یا مؤسسان با اخطار قبلی وزارت فرهنگ معایب و نقائص را مرتفع سازند وزارت فرهنگ مکلف است بتصویب شورای عالی فرهنگ آن دانشکده یا مدرسه عالی را تعطیل و اجازه آنرا لغو نماید.

تعیین تکلیف دانشجویان این قبیل دانشکده ها و یا مدارس عالی طبق آئین نامه ای خواهد بود که وزارت فرهنگ تهیه می نماید.

رئیس - آقایانی که با ماده ۸ موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. ماده نهم قرائت می شود (بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۹ - اشخاص حقیقی یا حقوقی که قسمتی از درآمد سالیانه خود را باین گونه دانشکده ها و یا مدارس عالی می دهند وجوه پرداختی بحساب هزینه قابل قبول مالیات بر درآمد همان سال منظور میگردد.

رئیس - آقایانی که با ماده ۹ موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۰ قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۰ - وزارت فرهنگ مکلف است پس از تصویب این قانون آئین نامه های آنرا ظرف سه ماه تهیه و پس از تصویب هیئت دولت بموقع اجرا گذارد.

رئیس - آقایانی که با ماده ۱۰ موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۱ قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۱ - وزارت فرهنگ مأمور اجرای این قانون می باشد.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۱۱ آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد کلیات را آخر مطرح است آقای دکتر بینا بفرمائید.

دکتر بینا - بنده بعنوان مخالف با کلیات آخر میخواهم صحبت بکنم ولی بیک تذکراتی است از حضور جناب آقای

رئیس دولت و جناب آقای وزیر فرهنگ استفاده میکنم مطالبی را بعرض آقایان میرسانم و مملکت ما دانشکده ادبیات، دانشکده حقوق، دانشکده علوم اداری و این قبیل دانشکده ها هست و دانشجوی زیادی هم داریم ما برای احداث این دانشکده ها احتیاج نداریم، ما باید برای دانشکده علوم دانشکده پزشکی دانشکده کشاورزی، فنی در این قسمت ها باید کار کنیم ممکن است آقای وزیر فرهنگ بما جواب بدهند ما وسایلش را نداریم درست کنیم اگر وسایلش را ندارید پس ادبیات و معقول و منقول و علوم اداری و حقوق هم درست نکنید و اگر میخواهید درست کنید علوم اساسی را در این مملکت درست کنید که ببرد این مملکت بخورد یعنی ما بطب احتیاج داریم به مهندس احتیاج داریم به کشاورز احتیاج داریم به چیزهایی که امروز در دنیا لازم است احتیاج داریم اگر وسائل این ها را دارید درست کنید ولی اگر بوسیله تصویب این قانون کسانی برای ما دانشکده ادبیات میخواهند درست کنند دانشکده حقوق درست کنند دانشکده علوم اداری میخواهند درست کنند استدعا میکنم این کار را تشویق نفرمائید در قسمت ۲ راجع بشرايط استادی و علمی بنده می خواهم عرض کنم جناب آقای دکتر اقبال رئیس دانشگاه تهران بودند رئیس دانشگاهی بودند که قوانین خوبی آنجا گذاریدند برای این که يك نفر دانشیار بشود چهار مرحله امتحان میدهد اول تمام مدارك این دانشیار در کمیته های مخصوص رسیدگی میشود پس از آن رسیدگی شرایط اخلاقی از نظر سوابق، از نظر اداری، از نظر تحصیلی رسیدگی میشود پس از آنکه این ها قبول شد در يك کمیته این ها را هم کتبا و هم شفاهاً امتحان میکنند پس از این که اینها قبول شد در دانشکده رأی میگیرند و در شورای عالی دانشگاه تصویب میکنند جناب آقای دکتر اقبال تصدیق میفرمایند اینها را که عرض می کنم ما بجای این که بیائیم دانشکده ای درست کنیم که دکان عطاری باشد و فردا دکان باشد یعنی کسانی که ۴ سال رفته اند در دانشکده بیونا مثلا یا در فلان جا چهار کلمه فارسی درس داده اند بیایند این جا و روی این سابقه استاد بشوند اقلاً در آئین نامه که درست میکنید شرایط انتخاب این آقایان مثل شرایط استادان فعلی دانشگاه باشد و بالا اقل کمتر از اینها نباشد مقام و معلومات آنها هم اصلاً بعد از آنکه ۵ سال در ایران درس داده باشند باشد نه در خارج، در خارج چه درس میدهند؟ در خارج نمیتوانند آن درس ها را بدهند، فیزیک را درس نخواهند

داذ فارسی درس میدهند زبان عربی درس خواهند داد این قسمت ها را باید توجه کنید (بکنفران نمایندگان - هستند کسانی که فیزیک درس میدهند) واقعاً باید پایه دانشکده های ملی از پایه دانشگاهی که همین آقای دکتر اقبال در آنجا درس میداده اند پایین تر نباشد بنده خواهش میکنم این مطالب را در آئین نامه ای که درست میکنید در آنجا بکنجایید.

رئیس - آقای صدرزاده بفرمائید.

صدرزاده - درست ده سال قبل بود که جناب آقای دکتر اقبال نخست وزیر که در آن موقع وزیر فرهنگ بودند لایحه تأسیس دانشکده های شهرستان ها را باین مجلس تقدیم کردند و اکنون بعد از ۱۰ سال از این دانشکده ها استفاده میشود و من بفال يك میگیرم که طرح نمایندگان هم در دولت ایشان تقدیم شد و با موافقت وزیر فرهنگ دولت ایشان به مرحله اجرائی میرسد و تصویب می شود امیدوارم که در اجرائش هم آن شرایطی که لازم است بفرمائید بکنه ای که جناب آقای دکتر بینا فرمودند در ماده ۱ ذکر شده است که با احتیاجات کشور وزارت فرهنگ در هر يك از نقاط کشور مقتضی بداند شروع بکار کنند من میخواهم بگویم که احتیاجات ما بمعلومات و بالابدن سطح فرهنگ خیلی زیاد است همانقدر که احتیاج به طب داریم بادیب و حقوق دان و سایر رشته ها هم داریم بنا بر این الهم فلا هم را رعایت خواهند کرد ولی برای این قسمت هایی که محتاج به آزمایشگاه های زیادی نیست و میسر میشود که این اشخاص بخواهند تحصیل کنند ما چرا راه را برای آنها باز نکنیم خود جنابعالی امروز استاد محترم دانشکده ادبیات هستید چه عیبی دارد نظایر جنابعالی هم کسانی باشند که در دانشکده های دیگری تدریس کنند و مملکت بتواند از وجود آنها استفاده کند.

رئیس - آقای دکتر حسن افشار بفرمائید.

دکتر حسن افشار - بنده مطلبی را خواستم عرض کنم چون جناب آقای دکتر بینا اشاره ای فرمودند که دانشکده حقوق و ادبیات و این قبیل درست نشود و جناب آقای صدرزاده توضیحی فرمودند مثل اینکه بنده باید در تعقیب فرمایشات جناب آقای دکتر بینا عرضی بکنم و آن اینست که منظور این نیست که اگر واقعاً احتیاجات کشور را دانشکده حقوق و ادبیات نمی تواند رفع کند يك دستگاه دیگری برای رفع این احتیاج در مملکت ایجاد نشود مطلب

که استاد بتواند با دانشجو سر کلاس صحبت کند چون سیستم آنها با سیستم حقوق ما فرق دارد این است که بنده این مطلب را خواستم در تأیید فرمایشات جناب آقای دکتر پینا و باز تأیید فرمایشات جناب آقای صدرزاده چون هیچکدام فرق نداشت عرض کنم که اگر واقعاً دانشگاهها نتوانند احتیاجات ما را رفع کنند باید تکمیل کرد نه این که شاگردان را تصنعاً از دانشگاههای دولتی محروم کنیم و بفرستیم به يك دانشگاههایی که آن اندازه آمادگی نداشته باشند.

رئیس - رأی گرفته میشود به مجموع مواد این لایحه آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثرأ برخاستند).
تصویب شد به مجلس سنا فرستاده میشود.

رئیس - جلسه را ختم میکنیم، جلسه آینده روز چهارشنبه فردا خواهد بود دستور هم لایحه ای که امروز بغوریت آن رأی گرفته شد و برای طبع و توزیع فرستاده شده که مربوط بسد لتیان بود.

(مجلس ۴۵ دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

این است که روی يك سیاست کلی که دانشگاه تهران از مدتی پیش داشته است تقسیم داوطلبان را در دانشگاههای مختلف موقوف به رأی شورای عالی دانشگاه کرده است یعنی شورای دانشگاه هر سال تصمیم میگیرد که چقدر از داوطلبان به دانشگاه حقوق و چقدر به دانشگاه ادبیات و چقدر به پزشکی و سایر دانشگاهها برود و نظر شورای دانشگاه این بود که در سنوات اخیر دانشگاه حقوق کمتر دانشجو قبول کند یعنی دانشگاه حقوق اکنون میتواند و تا سه چهار برابر مقدار دانشجویانی که قبول میکنند استعداد قبول دانشجو دارد یعنی سیستم تدریس حقوقی ما سیستمی است که همانطور که فرمودند زیاد بلابرائوار احتیاج ندارد و چون با سیستم حقوق انگلستان و آمریکا تفاوت اصولی دارد و روی سیستم حقوق سایر کشورهای اروپائی است این است که يك استاد با اندازه ای که حرفش را میتوانند بشنوند میتواند دانشجو قبول کند برای تدریس در دانشگاه حقوق در آلمان یا ایتالیا یا اطریش یا فرانسه مقداری که کلاس جا داشته باشد دانشجو میتواند قبول کنند در صورتی که در سیستم آمریکا اینطور است که تعدادی دانشجو میتواند قبول کند